

Lesník

Obsah

- 3** Editorial
Anketa
- 4** Príhovor generálneho riaditeľa
Augustovú cenu generálneho riaditeľa dostal fotograf Vladimír Bárta
- 5** Les a kultúra
- 6** Medzinárodný rok lesov pripomenula koncertom pod Muránskym hradom Štátna filharmónia Košice
- 7** Vedenie podniku rokovalo na výjazdovom zasadnutí v OZ Prešov
Medzinárodné stretnutie Lesníkov v Zámutove
Bývalí riaditelia Lesov SR sa stretli v Turčianskych Tepliciach
- 8** Výkonný riaditeľ EUSTAFOR na návšteve štátneho podniku LESY SR
Obraz lesov od Dunaja až po Nízke Tatry odkazom pre Brusel
- 9** Čo je EUSTAFOR?
Spustnuté pôdy Slovenska v obrazoch
Nové multimediálne CD
- 10** Malé pozorovania zo sedadla bicykla v údolí Čierneho Váhu
- 11** Drevorubači Slovenska, Čiech a Poľska súťažili na Orave
- 12** Lesnícky náučný chodník Herlica ponúka okrem lesníckych tém aj históriu partizánskeho odboja
Tri krásne dni strávené s fotoaparátom v lone Poľany
- 13** Ďalším oficiálne otvoreným Významným lesníckym miestom je Plavebný kanál Zlatá Baňa
- 14** Skrytá kamera Roberta Štofeka
- 15** Jubilejný zájazd členov Klubu dôchodcov pri GR LSR š. p. Banská Bystrica
- 16** Jarmo 2011
- 17** Smrekovica sa bez ochranných zásahov nezaobíde
Naj strom
- 18** Výročie lesníka Ing. Mikuláša Michelčíka
Autoportrét Rudolfa Geschwinda – je to skutočne tak?
- 19** Poďakovanie
Lesníčka roka 2011
- 20** Čo bolo hlavnou témou tohoročných Dní sv. Huberta v Svätom Antone ?
- 21** LESY SR š.p. na výstave POĽOVNÍK – LESNÍK v Košiciach
1. ročník furmanských pretekov v Bánovciach nad Bebravou
- 22** Politika kvality a Strategické ciele programu trvale udržateľného polyfunkčného obhospodarovania lesov
- 23** Lesnícky deň na OZ Vranov - prírode blízke pestovanie lesa
Za hospodárením v objektoch Pro Silva
Prečo mám rád les?
- 24** Krížovka
Uveríte?
Zasmejte sa
- 25** Chata Dudince
Naše zariadenia
Jelenie stehno s brusnicami
Receptár
- 26** Pre deti
- 27** Spoločenská kronika
Kalendár akcií
Životné jubileá
- 28** Ochladenie na plti

11

12

20

LESNÍK

časopis zamestnancov
š.p. LESY SR
Banská Bystrica
september 2011

Šéfredaktor:

Ing. Vlastimil Rezek (vr)

Redaktori:

 Ing. Milan Longauer
Ing. Rudolf Bruchánik PhD.
Jiří Junek

Stáli prispievatelia:

 Mgr. Tatiana Figurová
Viliam Stockmann

Grafická úprava:

 Mária Gálová
Miloš Sedláček
Reprografické centrum
NLC Zvolen

Foto na titulnej strane:

Jiří Junek

Adresa redakcie:

 LESY SR, š.p.
Námestie SNP č.8
975 66 Banská Bystrica
telefón: 048/43 44 278
fax: 048/43 44 191
e-mail: vlastimil.rezek@lesy.sk

Keď prepukla hospodárska kríza, bola za tým podľa ekonómov hypotekárna bublina v Spojených štátoch, rozvinutý trh s peňažnými derivátmi a nasledovný krach banky Lehman Brothers. Ďalšie pokračovanie hospodárskych problémov, na ktoré nás upozorňujú odborníci, už má trochu zamotanejšie korene. Veľkú časť problémov totiž prinášajú očakávania a nie konkrétny stimul. Sila slov „čo ak“ v svojom dôsledku výrazne urýchlí a zosilní procesy, ktoré by inak mali pravdepodobne podstatne miernejší priebeh. A tak strach z nesplácania pôžičiek zadlženými krajinami krajín zvyšuje úroky a rastie pravdepodobnosť skutočného bankrotu niektorých štátov.

Silu slova pochopili ľudia už pred tisíckami rokov a časť populácie aj na Slovensku sa ju úspešne snaží využívať aj dnes. Stačí niekoľko poznámok s faktami, ktoré sa nedajú okamžite overiť a „správny“ názor je na svete. V dedinskej krčme to nevedí, horšie je, keď sa s týmto spôsobom komunikácie stotožnia ľudia, ktorí môžu o niečom rozhodnúť. Rozmenené na drobné, platí to aj v lesníctve. „Na Slovensku je 5,5 milióna lesníkov,“ tvrdí jeden môj známy a keď tak sledujem tlač a internetové diskusie k aktuálnym témam, má asi pravdu. ■

Blaskeil Jurel

V poslednom čase sa čoraz viac hovorí o protipovodňových opatreniach. Aké sú skúsenosti s pracovníkmi prijatými na tieto činnosti z úradov práce, sme sa opýtali niektorých riaditeľov OZ.

Ján HRUŠKOVIC, riaditeľ OZ Košice

S prevažnou väčšinou pracovníkov prijatých na protipovodňové práce máme veľmi dobré skúsenosti a ich práca má určite veľký význam. Z pôvodných 40 pracovníkov 33 robí a jeden je momentálne na PN, čiže bol tam nejaký úbytok v počte zamestnaných. Je pravda, že niektorí nemajú takú pracovnú morálku, ako stáli pracovníci, no treba podotknúť, že pracujú za minimálnu mzdu.

Ján ŠTEFÁNIK, riaditeľ OZ Prešov

Využitie nezamestnaných na čistenie ciest, priekopov a priepustov má zmysel. Z 40 ľudí, ktorí na OZ nastúpilo, odišiel jeden pracovník zo zdravotných dôvodov. Ostatným sme predĺžili zmluvy do konca októbra. Nie sú to iba ľudia so základným vzdelaním. Pracujú u nás aj

dvaja vysokoškooláci a sedem ľudí s maturitou. Jedného sme dokonca pre výborné výsledky prijali na trvalý pracovný pomer za praktikanta.

Martin STRMEŇ, riaditeľ OZ Vranov

Aj na OZ Vranov sa podarilo vybrať spomedzi nezamestnaných veľmi šikovných ľudí. Okrem pracovníkov so stredným a základným vzdelaním u nás pracujú na protipovodňových opatreniach aj štyria lesní inžinieri. Nie je vylúčené, že niektorých z nich ich v krátkej budúcnosti zamestnáme ako lesníkov.

Róbert KIŠ, riaditeľ OZ Trenčín

Realizácia protipovodňových opatrení v rámci štátneho podniku LESY SR, najmä v počiatočných fázach inicializácie, priniesla so sebou obrovské množstvo

problémov. Hlavne v oblasti prijímania zamestnancov, s vplyvom na rozsiahly súbor parametrov v rámci firmy. Aj potenciál pracovnej sily v pôsobnosti jednotlivých úradov PSVaR obsahoval veľké množstvo uchádzačov s preukázateľnou stratou základných pracovných návykov. Počas samotnej realizácie prác sa ukázal ako nevyhnutný priamy a permanentný dohľad príslušného THZ.

Celkovo však hodnotím nasadenie zamestnancov, v rámci protipovodňových opatrení, pozitívne. Je to ďalšia z príležitostí uplatniť časť finančných prostriedkov spätne v lese. A v neposlednom rade je to ďalší z precedenčných dôkazov pre spoločnosť, že štátny podnik LESY SR nie je len organizácia zaoberajúca sa ťažbou a predajom dreva, ale plní aj ďalšie dôležité úlohy v priamom súvisi s požiadavkami spoločnosti. ■

Anketa

Ing. Igor Vizslai

Milé kolegynie, vážení kolegovia.

Verím, že dovolenkové obdobie ste využili na regeneráciu fyzických, ale hlavne psychických síl. Niekto na Malte, iný pri malte, ale každý snád tak, aby nebanoval. Aj ja osobne som naozaj využil dovolenku na načerpanie psychickej pohody, ktorú teraz budeme všetci potrebovať, aby sme doťahovali veci, ktoré sme rozrobili.

Určite všetci čakáte informácie, čo bude ďalej s organizačnou štruktúrou, tentoraz na úrovni obvodov a správ. Dostanem sa aj k tomu, ale neďať mi, aby som znovu trochu pootvoril filozofické okienko, ako to vlastne v našej firme funguje. Po dovolenke sa ku mne dostala správa, že na medializovanom ES Rimavská Baňa znovu niekto nafúkal. Po prvotnom zhrození ma však veľmi príjemne prekvapilo, keď som sa dozvedel, že práve vedúci skladu bol ten, ktorý začal s problémom na svojom pracovisku niečo robiť. S určitým zadostučením som si povedal, že konečne to, čo sledujem svojimi riadkami dopadá na úrodnú pôdu. Konečne vedúci pracoviska pochopil, že on je tam na to, aby mal na ňom poriadok, aby sa robilo tak ako sa má a to, čo sa má. Nie ja som na to, aby som na to poukazoval. Ale keď problém vidím, určite na neho ukážem prstom. Budem tak konať aj naďalej, ale určite budem písať aj o takýchto pozitívach.

Príhovor generálneho riaditeľa

To, že moje príhovory vyvolávajú medzi kolegami rôzne názory a polemiky, je presne to, čo nimi sledujem. A budem veľmi rád, ak na ne zareagujete či už priamo v Lesníkovi, alebo pri osobných stretnutiach. Tak sa ku mne dostala aj pripomienka, že opisujem len negatíva a akosi chýba aj niečo pozitívne. Bolo to neskôr, ako vyššie opísaná skutočnosť a je na tom kus pravdy, tak som mal hneď v ruke aj niečo naozaj pre mňa a verím, že aj pre firmu pozitívne. O to väčšie bolo moje sklamanie, keď hneď nato znovu postoj pre mňa nepochopiteľný, tentoraz vedúceho ES Muráň, Ing. Ladislava Chladného, keď na moju otázku, prečo robí tak a nie onak, odpovedal strohým: „A prečo by som si neulažil robotu?“ Znovu som sa dostal do krutej reality, že zrejme zo štátneho krvetečie, tak čo. Výplatu mám, či robím dobre, či si robotu zľahčím. To, že na jednom kuse dreva nám unikalo 13 EUR, je detail, z ktorého sa skladajú milióny, ktoré potrebujeme na to, aby sme mohli vyplatiť trinásť či štrnásť mzdu. Tak isto na ES Závadka nad Hronom vedúci skladu p. Marián Oberhauser mal vo vagónoch so štvormetrovou vlákninou kusy, ktoré boli skôr do agregátu, našiel sa aj áčkový kus. Znovu argument, že „mi to ušlo“ u mňa určite neobstojí. Aj na ostatných ES na OZ Beňuš vedúcim skladov nevedí, že pracovníci nepoužívajú OOPP tak, ako sa zaviazali v zmluvách. Inak by nemohli robiť na desať metrov od nich bez chráničov sluchu. A potom, že píšem len o negatívach. Ale to ich vidím len ja? Načo je všade platený vedúci. Len preto aby mal plat vedúceho, alebo preto, že to so sebou prináša aj zodpovednosť a možno niekedy byť aj neprijemný, náročný, dôsledný...

Že máme aj takých vedúcich, môžem prehlásiť aj tu. Pracovné povinnosti ma zaviedli na OZ Liptovský Hrádok a tak som sa zastavil na ES Čierny Váh. Bol tam v ten týždeň nastúpený vedúci, s ktorým som polemizoval o zatriedení kusov ihličnatej gultiny na kamióny. Keďže kusy zo strán a čiel, ktoré bolo vidieť nezodpovedali bečku, stál si za svojim, že určite na druhej strane sú hrče, pre ktoré to takto zatriedil. Zavola som riaditeľa závodu, prišli aj ďalší z vede-

nia závodu, na prvý pohľad tiež zapochybovali o zatriedení a tak sme začali skladať kusy dolu. Na zemi sa potvrdilo, že pán Michal Richardus mal pravdu. Bola to z môjho pohľadu akási prehra? Nie, forma kontroly, pri ktorej sa nenašla chyba, ale určite skôr zistenie, že máme medzi sebou aj takých, ktorí si za robotou stoja, neboja sa oponovať v prípade, že sú si istí svojou pravdou. Ja si takýchto kolegov určite vážim viac ako na ES v predchádzajúcom odseku.

Nuž a teraz k tej organizačnej zmene. Už pri výberovom konaní na môj terajší post som deklaroval, že je potrebné urobiť zmeny, ale určite také, ktoré pomôžu lesníctvu a hlavne, ktoré môžu vydržať trochu dlhšie, ako jedno volebné obdobie. Filozofia, že lesné obvody a správy majú byť v prvom rade naviazané na kmeňové štátne lesy, tá tu už niekoľko krát odznela, ale vždy sa z nej upustilo a riešilo sa všeličo možné, len nie to, aby lesník mal konečne akúsi istotu dlhodobejšej organizačnej štruktúry a teda bez ďalších a ďalších zmien a presunov na iné a iné obvody. Možno je to príliš odvážne tvrdenie, ale bez patričnej istoty, že to tak môže byť, by som si to nedovolil. A nie je to samoučelné. Nadväzujú na to ďalšie veci, ktoré sme už buď rozrobili, alebo ktoré pripravujeme na budúci rok. Primárne v tomto prípade nepôjde o akési bohapusté prepúšťanie, ale zaskabilizovanie a akési vyrovnanie náročnosti. To, že bude priestor na odchod tých, ktorí stále nepochopili, že súčasné vedenie podniku smeruje niekam inam, ako to bolo predchádzajúce roky, je fakt a ani sa tým netajím. Na správach a obvodoch musia ostať takí, ktorí si stoja za tým, čo povedia, za tým, čo vnesú do informačného systému, za tým, čo spravia. Určite nie takí, ktorým niečo „ujde“, ktorí „si to zľahčia“... Nebude to ľahké, lebo dôjde k redukcii správ na úkor obvodov. Hlavne na kmeňových štátnych lesoch by mohol mať konečne lesník možnosť ukázať v budúcnosti aj to, čo sa v škole o lese naučil, aby už nebol len „odbijač dreva a vypisovač dopravných lístkov“. Pokiaľ sa všetko vyššie opísané podarí, tak ďalšia (verím že nadhlo) reorganizácia bude mať svoj zmysel. ■

Augustovú cenu generálneho riaditeľa dostal fotograf Vladimír Bárta

Seriál udeľovania cien generálneho riaditeľa v Medzinárodnom roku lesov mal pokračovanie začiatkom septembra v netradičnom prostredí kameňolomu v Muráni. Ocenenie za „nevšedné sprostredkovanie slovenskej prírody cez objektív fotoaparátu“ za mesiac august, venovaný téme Les a kultúra, prevzal pred začiatkom výnimočného koncertu košickej filharmónie fotograf Vladimír Bárta. Meno oceneného, ktorý sa v svojej tvorbe venuje z veľkej časti krásam slovenskej prírody, sa podarilo aj v tomto prípade utajiť až do posledného okamihu.

Vladimír Bárta bol od roku 1971 redaktorom Československého rozhlasu v Banskej Bystrici, kde pôsobil až do roku 1988. Rok potom viedol redakciu federálneho mesač-

níka Svět práce. Niekoľko rokov tiež externe pôsobil v redakčnej rade odborného mesačníka Turista v pražskom vydavateľstve Olympia. Je zakladateľom celoštátneho novinárskeho klubu fotopublicistov a prezidentom prestižnej súťaže Slovenskej kalendárovej tvorby. Ešte počas pôsobenia v rozhlase sa začal venovať obrazovým publikáciami. Ako fotograf a publicista sa podieľal na tvorbe vyše stovky kníh. Svoje fotografie vystavoval na viac ako 40 samostatných výstavách. So zápisníkom a fotoaparátom precestoval všetky svetadiely, no najväčšiu časť svojej tvorby venoval Slovensku, jeho pamätihodnostiam a krásam slovenskej prírody. ■

Les a kultúra

Spojenie lesa a kultúry je pre mnohých ľudí zdánlivo nelogické a ťažko predstaviteľné. Opak je však pravdou. Kultúra totiž nie je iba divadelné predstavenie, alebo koncert či výstava obrazov. Je spravidla definovaná ako súbor zvykov, vzťahov, inštitúcií, umenia a iných črt, ktoré charakterizujú spoločnosť ako sociálnu skupinu. UNESCO v jednom z dokumentov z roku 2002 označuje kultúru ako „komplex špecifických duchovných, materiálnych, intelektuálnych a emocionálnych črt spoločnosti alebo sociálnej skupiny, ktorý zahŕňa spolu s umením a literatúrou aj spoločný spôsob života, životný štýl, hodnotový systém, tradície a vieru“. A práve v týchto súvislostiach les mal a dodnes má zásadný vplyv na kultúru veľkej časti svetovej populácie.

Sv. Katarína.
Foto: K. Patschová

MEDZINÁRODNÝ
ROK LESOV • 2011

KELTI A SLOVANIA

Ovplyvňovanie kultúry národov lesom sa datuje už od staroveku. V Európe kult uctievanie lesa poznáme už od starých Kelto, ktorých druidi sa stromom zverovali a žili v ich blízkosti. Títo kňazi uznávaní pre svoju múdrosť, boli vynikajúcimi znalcami stromov a pre svoje poslanie si vyhradili časti pôvodného neporušeného lesa. Tie boli pre ostatných neprístupné a vstup do nich mali iba za mimoriadnych a vážnych okolností.

Stromy uctievali aj starí Slovania. Verili, že v niektorých, najmä starých stromoch zvláštnych tvarov, prebývajú duchovia. Najuctievanejším stromom bol dub. Napríklad slovanské kmene v dnešnom Bulharsku sa pod dubom modlili za dážď, niektorým dubom dokonca prinášali aj zvieracie obete.

LES AKO ZDROJ INŠPIRÁCIE A MATERIÁLU

V neskoršom období sa vplyv lesa na kultúru zmenil. Z objektu uctievania sa postupne stal les najmä zdrojom inšpirácie a materiálu na výrobu umeleckých predmetov či hudobných nástrojov. Z dreva, ako najdostupnejšej suroviny, naši predkovia celé stáročia stavali okrem svojich príbytkov aj sakrálné stavby. Viaceré drevené kostolíky sa zachovali na východnom Slovensku a osem z nich bolo v roku 2008 zaradených do zoznamu svetového kultúrneho dedičstva UNESCO.

Samostatnou kapitolou sú drevené umelecké diela. Krásu dreva a jeho pomerne ľahkú opracovateľnosť využívali umelci už pred našim letopočtom. V starogréckych chrámoch napríklad stáli drevené xoanóny - sošky božstiev vytesané najčastejšie z pňov stromov olivovníka. Z dreva pokrytého zlatom a slonovinou bol vyrobený aj jeden z divov sveta - socha Dia v Olympii.

Krásu drevených historických plastík však môžu záujemcovia obdivovať aj na Slovensku. K vrcholným dielam patria oltáre Majstra Pavla z Levoče. Najznámejší, neskorogotický drevený oltár v kostole sv. Jakuba v Levoči, je nielen dokonalým umeleckým dielom, ale aj najvyšším go-

tickým oltárom na svete (jeho výška je 18,62 m). Za zmienku stojí ale napríklad aj nádherné vypracované drevené sochy svätej Barbory a Kataríny z múzea v Banskej Štiavnici. Drevo je aj v súčasnosti jedným zo základných materiálov na výrobu hudobných nástrojov. Bez ozvučných dosiek z rezonančného smreka, prípadne ďalších drevín, sa nezaobide žiadny klavír, husle či akustická gitara.

VYUŽITIE LESA NA KULTÚRNE PODUJATIA

V čase, keď veľká časť ľudí preferuje návrat k prírode a jej hodnotám, sa les čoraz viac stáva aj miestom najrôznejších kultúrnych podujatí. Na lesných čistinkách napríklad v bratislavskom Horskom parku, sa už niekoľko rokov premietajú filmy, v českých Řevniciach sa v tomto roku uskutoční už siedmy ročník divadelného festivalu Lesní slavnosti divadla. Vystúpenia známych umelcov môžu návštevníci zažiť aj v Lesníckom skanzene vo Vydrovskej doline pri Čiernom Balogu. Pozadie mohutných šumiacich stromov dáva filmovým, divadelným či iným predstaveniam neopakovateľnú atmosféru s mystickým nádychom.

Les sa často stáva aj pomyselnou výstavnou plochou pre umelcov. Napríklad v Považskom Inovci v svahu blízko lokality pod Marhádom nájdu turisti križ s trojicou sôch akoby zabudnutých v lese. Neďaleko Žiliny, na českej strane hraníc medzi Pustevnami a Radhoštom, zasa stojí viac ako trojmetrová socha pohanského boha Radegasta vytesaná zo žuly. Pod Urpínom pri Banskej Bystrici pripomína od roku 1964 Slovenské národné povstanie socha partizána. Ďalšie plastiky vytesali umelci do skál priamo uprostred lesov. K umeleckým dielam umiestneným v lesoch môžeme zaradiť aj niektoré križové cesty na viacerých miestach Slovenska.

Kultúru národov, možno až na niekoľko kmeňov saharskej Afriky a grónskych Eskimákov, ovplyvňoval les takmer po celom svete. Spoločenstvá stromov boli inšpiráciou pre básnikov, spisovateľov či hudobných skladateľov. Raz bol les v ich podaní tajným chrámom, v ktorom sa

diali pre bežného smrteľníka neuveriteľné veci, bol domovom tajomných bytostí a niekedy aj miestom, ktorému sa treba vyhýbať. Inokedy sa však les stal naopak útočiskom pred hrozbami nášho sveta. Zelená, upokojujúca farba lesa bola často inšpiráciou aj pre maliarov. Okrem portrétov a sakrálnych malieb boli výjavy z lesa, prípadne z poľovačiek v lese, jedným z najčastejších motívov obrazov.

VZÁJOMNÝ VPLYV LES A KULTÚRY

Pôsobenia lesa a kultúry nie je iba jednostranné. Tak, ako les ovplyvňoval a ovplyvňuje kultúru národov, rovnako kultúra ovplyvňuje les. Tento vplyv nálad, potrieb a zmyslu pre estetiku v spoločnosti môžeme pozorovať aj s odstupom času na rôznorodosti porastov. Industriálna spoločnosť 19. a minulého storočia si žiadala čoraz väčšie dodávky kvalitného dreva a preto sa začali na najrôznejších miestach sadiť smrekové monokultúry, ktoré pretvárali obraz krajiny. S pozostatkami tohto dedičstva sa lesníci pri

Sv. Barbora,
lipové drevo,
polychrómovaná
pozlátená
drevorezba,
autorstvo
je pripisované
Majstrovi M.S.,
okolo r. 1506.
Foto:
K. Patschová

najrôznejších kalamitách vyrovnávajú dodnes. Opakom tohto, z dnešného pohľadu nie celkom šťastného riešenia podmieneného ekonomikou, bolo zkladanie arborét a parkov a postupný prechod na preferované prírode blízke obhospodarovanie lesa.

Vplyv kultúry na les prináša zmeny aj v súčasnosti a aj na Slovensku. Dlhoročný boj aktivistov s lesníkmi o spôsob ochrany lesa pred škodcami sa dostal do nového štádia. Koncom minulého storočia mimovládni ochrancovia prírody hovorili iba o samoregulačnej schopnosti lesov ubrániť sa možným hrozbám, no dostatočne verejnosť (možno pre nedostatok informácií) neupozorňovali na následky, ktoré takéto postupy prinesú. V súčasnosti, keď politika nezasahovania do prírodných procesov v lesoch oslabených ľudskou čin-

nosťou, spôsobila vyschnutie stoviek hektárov porastov, začali presadzovať tézu o kráse takýchto vyschnutých lesov. Súčasťou kultúry je aj spôsob vnímania krásy.

Pre porovnanie. Niektoré domorodé kmene uprednostňujú pri výbere manželiek tie s najdlhším krkom, podľa iných sú zasa krásne extrémne veľké spodné pery s ozdobami, alebo nevesty s najvyššou hmotnosťou. Tieto pohľady na realitu ovplyvňuje najmä celospoločenský konsenzus daný najčastejšie historickým vývojom.

V prípade lesov je na celej spoločnosti, aby sa rozhodla, či zostanú ideálom krásy zelené, svieže lesy, alebo sa pod vplyvom novodobej mantry o nezasahovaní do čohokoľvek prírodného zmieri aj so zástupmi stojacich suchých stromov. ■

Vlastimil Rezek

Medzinárodný rok lesov pripomenula koncertom pod Muránskym hradom Štátna filharmónia Košice

Nosným podujatím augustovej témy Les a kultúra v rámci Medzinárodného roka lesov bol prvý septembrovú sobotu jedinečný koncert Štátnej filharmónie v Košice usporiadaný v kameňolome pod Muránskym hradom. Hudobníci ponúkli obecenstvu 13 skladieb od Johana Straussa, Georga Bizeta, Antonína Dvořáka a Mikuláša Moyzesa, ktoré majú z veľkej časti určité spojenie s lesom a prírodou.

Vystúpenie košických filharmonikov, ktoré zorganizovala nezisková organizácia Quirinius v spolupráci s Lesmi SR, bolo záverečným podujatím 5. ročníka Revúcich augustových koncertov. Netradičné prostredie a kvalitný program prilákal pod muránsky hrad viac ako 300 priaznivcov vážnej hudby.

Zámer usporiadať takéto netradičné podujatie sa podľa riaditeľa festivalu Andreja Štafuru zrodil koncom minulého roka. „Už dlhšie v nás driemala myšlienka uskutočniť netradičný koncert a keď nás oslovili štátne lesy, že by chceli priniesť klasickú hudbu do prostredia kameňolomu v súvislosti s Medzinárodným rokom lesov, ihneď sme súhlasili.“

Podujatie nebolo výnimočné iba pre divákov. „Koncert v kameňolome je premiéra, v takom prostredí náš orchester ešte nehral,“ potvrdil riaditeľ košickej filharmónie Július Klein. O lepšej, či horšej akustike v týchto podmienkach nechcel špekulovať. „V priestore, ktorý je iný ako koncertná sála nezáleží na akustike, záleží skôr na pocitoch,“ dodal Klein. Podľa viacerých divákov bol najlepší zvuk približne v strede kameňolomu.

Dojem z výkonov umelcov umocnilo nielen netradičné prostredie, ale aj vydažené slnečné počasie. ■

-vr-

Vedenie podniku rokovalo na výjazdovom zasadnutí v OZ Prešov

Problémy s údržbou a predajom prebytočného majetku na OZ Prešov boli hlavnou témou historicky prvého výjazdového zasadnutia vedenia podniku LESY SR. Riaditeľ OZ Prešov Ján Štefánik v teréne vedeniu podniku predstavil niektoré z nehnuteľností, vyhlásené za prebytočný majetok. OZ Prešov má v súčasnosti zaradených v tejto kategórii 143 objektov a 266 parciel v celkovej hodnote takmer milión eur.

Pokiaľ nedôjde k skorému predaju majetku, hrozí, tak ako aj na iných OZ, v niektorých prípadoch jeho postupné znehodnotenie. Aktuálne vedenie závo- du odhadlo potrebu investícií do opráv majetku na viac ako 80.000 eur.

Pravdepodobne najvypuklejším prípadom postupného chátrania majetku je nedokončené rekreačné zariadenie vo Vyšných Ružbachoch, ktoré sa nedari odpredať už od roku 2001. Ide o takmer dokončenú stavbu s vnútornými omietkami, dlažbou, obkladmi, ale napríklad aj s pôvodne funkčným kúrením. Na jej sprevádzkovanie však chýbali peniaze a ani kapacitne už nevyhovovala postupne sa zmenšujúcemu podniku. Areál mali podľa pôvodného zámeru využívať spolu so štátnymi lesníkmi aj ostravskí baníci. Cena majetku presahuje 166.000 eur, jeho predaj preto podlieha súhlasu vlády. Ďalším problémom je na východe Slovenska všeobecne najmä nedostatok solventných záujemcov o nehnuteľnosti.

Vedenie podniku materiál zobra- lo na vedomie. Generálny riaditeľ Igor Vizslai skonštatoval, že je schodnejšie postupne odpredávať menšie časti prebytočného majetku, o ktoré je záujem. Veľké celky majú minimálnu šancu nájsť solventného investora. ■

-vr-

Medzinárodné stretnutie Lesníkov v Zámutove

V dňoch od 30.júna a 1.júla sa kona- lo na strelnici v Zámutove medzinárodné stretnutie lesníkov. Tohto stretnutia sa za LESY SR š.p. zúčastnilo 6 zamestnancov, a to Ing. Igor Vizslai gen. riaditeľ, Ing. Mar- tin Strmeň riaditeľ OZ Vranov n/T, Ing. Ján Hruškovic riaditeľ OZ Košice, Ing. Ján Šte- fánik riaditeľ OZ Prešov, Ing. Pavol Mikluš za OZ Prešov a Ing. Miroslav Bača a Ing. Ján Meteňko za OZ Vranov n/T. Ďalšími účast- níkmi stretnutia boli štátni lesníci s Poľska a to mgr inž. Edward Balwierczak riaditeľ Regionálnej Dyrekcie Lasow Państwowych v Krosne, mgr inž. Jan Mazur, nadlesníčij Nadlesníčestvo Sluposiany, mgr inž. Jan Sliva, nadlesníčij Nadlesníčestvo Sieńawa a mgr inž. Zdenek Skamruk, nadlesníčij Nadlesníčestvo Lubačow a za obchodných partnerov p. Juraj Uhrín.

Programom stretnutia boli doterajšie skúsenosti s realizácie elektronických aukcií ako aj návrh ďalších možnosti cezhraničnej spolupráce O svojich skúsenostiach s elektronickou formou predaja dreva informovali lesníci z Poľska, pričom po- ukázali na úskalia tohto spôsobu obcho- dovania s drevom, nakoľko majú v tejto oblasti už viacročné skúsenosti. Ing. Igor Vizslai informoval o zámeroch a cieľoch, ktoré LESY SR š.p. od tohto spôsobu predaja dreva očakávajú. Prezentoval

tiež skúsenosti a výsledky elektronického nákupu tovarov a služieb, ktoré za sledo- vané obdobie hodnotil ako veľmi sľubné. Ďalej sa účastníci venovali téme rozšírenia doterajšej spolupráce, kde bol predložený návrh zmluvy o ďalšej spolupráci medzi poľskými a slovenskými lesníkmi s mož- nostou rozšírenia spolupráce v regióne aj s Lesopoľnohospodárskym podnikom Ulič ako aj s lesníkmi z Maďarska.

Počas stretnutia navštívili hostia mú- zeum v Solivare, kde si mali možnosť po- zrieť históriu ťažby soli v danej lokalite. Potom absolvovali návštevu Kokošovskej dubiny známej výskytom vzácneho ekoty- pu duba zaradenej do chránených území na Slovensku ako aj významné lesnícke miesto na Zlatej Bani a to splavovací kanál, ktorým sa splavovalo drevo až do Solivaru.

Na druhý deň sa konal symbolický nul- tý ročník streleckého preteku o Pohár kar- patského lesníka, ktorým sa odštartovala užšia spolupráca lesníkov tohto regiónu.

Aj napriek nie veľmi priaznivému počasiu to bolo úspešné medzinárodné podujatie s bohatým programom. Ostáva si želať, aby zámer tohto podujatia, rozší- renie a prehĺbenie spolupráce sa úspešne ďalej naplnil. ■

Miroslav Bača

Vedúci lesníckej výroby OZ Vranov

Bývalí riaditelia Lesov SR sa stretli v Turčianskych Tepliciach

O tom, že o dianie v podniku majú záujem aj po 12-tich rokoch existencie Lesov SR tí, ktorí stáli pri jeho založení, svedčí ich spo- ločenské stretnutie v podnikovom zariadení v Turčianskych Tepliciach. Na stretnutí sa začiatkom leta zúčastnilo 24 z 31 pozvaných prvých riaditeľov generálneho riaditeľstva a OZ Lesov SR, ktorí medzi sebou privítali aj súčasné najvyššie vedenie podniku.

Bývalý manažment sa zaujímal o súčasné hospodárske výsledky podniku, problémy pri pestovaní lesa, ale aj o o pripravované zmeny v organizačnej štruktúre podniku či otázky znovu zamestnávania bývalých vlastných zamestnancov v hlavných lesníckych čin- nostiach. Stretnutie prvých riaditeľov š.p. Lesy SR bolo už štvrtým od roku 2003.

Vedenie Lesov SR š.p. a riaditelia OZ z rokov 1999-2000 bol veľmi dobrým pracovným tímom disciplinovaných a štátnemu podni- ku odovzdaných zamestnancov. Vytvorenie jedného štátneho podniku sa nerodilo ľahko a bezproblémovo, hoci takáto organizačná štruktúra je takmer vo všetkých štátoch strednej Európy. Taktiež finančná situácia u bývalých štátnych podnikov pred rokom 2000 bola veľmi rozdielna a predpoklad na ďalšie prežitie mali zo šiestich lesníckych podnikov len tri. Obdobne aj pri vytváraní Lesov SR š.p. pôsobili „politické siločary“ v snahe spolitizovať veľký a lukratívny majetok štátu v správe štátnych lesov.

Prví riaditelia odštepných závodov považovali účasť vedenia Lesov SR na stretnutí za morálnu satisfakciu, nakoľko na oslavu 10. výročia založenia v roku 2009 neboli pozvaní, čo cítili ako nedocenenie ich práce. ■

Miroslav Holienčík
redakčne upravené

Obraz lesov od Dunaja až po Nízke Tatry odkazom pre Brusel

Výkonný riaditeľ EUSTAFOR na návšteve štátneho podniku LESY SR

Na pozvanie generálneho riaditeľa štátneho podniku LESY SR Igora Vizslaija pricestoval v utorok 23. augusta 2011 na trojdňovú návštevu výkonný riaditeľ asociácie EUSTAFOR Martin Lindell, ktorý zastupuje v Bruseli aj záujmy nášho podniku. V rámci svojej plánovanej cesty mal záujem oboznámiť sa s prírodnými a lesníckymi podmienkami Slovenska, spoznať jeho krásy a rozmanitosť, ale aj problémy trvalo udržateľného obhospodarovania lesov jednej z členských organizácií EUSTAFOR.

V odbornom lesníckom programe sme riaditeľovi Lindellovi ukázali rozdielne prírodné podmienky a následne rozdielne spôsoby obhospodarovania lesov od topoľa šlachteného v inundácii Dunaja až po končiare Nízkych Tatier postihnuté lykožrútovou kalamitou.

Generálny riaditeľ š. p. LESY SR, Igor Vizslai spolu s riaditeľom OZ Palárikovo Ladislavom Horváthom a vedúcim LS Gabčíkovo Antonom Butašom privítali Martina Lindella na náučnom chodníku Dunajskými luhami v utorok doobeda. Prostredníctvom plavby na člane pod vedením lesníka Vladimíra Scháleka kolegovia z OZ Palárikovo oboznámili vzácnu návštevu s prostredím vnútrozemskej delty na území ramenných sústav Dunaja, medzi pôvodným, prírodou vytvoreným korytom rieky Dunaj a ochrannou protipovodňovou hrádzou, v objatí jedinečných dunajských lužných lesov. Počas plavby informovali o Dunaji, hospodárení v lužných lesoch, obhospodarovaní topoľových lesov, škodách spôsobovaných populáciami bobrov a bola možnosť vzhliadnuť okrem bobrom poškodených stromov aj typické druhy dunajského vodného vtáctva.

Ďalšia zastávka bola na Vodnom diele Gabčíkovo, kde zástupca Slovenských elektrární predstavil význam tohto diela, ktoré okrem protipovodňovej ochrany a výroby elektrickej energie (v množstve cca 8 % roč-

nej spotreby SR), stabilizuje koryto Dunaja a tak vytvára podmienky pre ochranu vnútrozemskej delty Dunaja, a tým aj toto unikátne lesníctvo. Tieto zaujímavosti ocenil aj Martin Lindell a zaujali ho i technické parametre vodného diela.

Ďalší program vzácnjej návštevy pokračoval v Palárikove, kde bola pripravená prehliadka historického poľovníckeho kaštieľa, známej bažantnice a príslušného parku. Prvý deň návštevy ukončili diskusie o pestovnej činnosti, obchode s drevom, zabezpečovaní mimoprodukčných funkcií lesa a samozrejme o poľovníctve, ako to už v prostredí kaštieľa, medzi lesníkmi a poľovníkmi chodí.

Ďalšieho dňa (24. 08. 2011) sa doobedie nieslo oficiálnym prijatím zástupcu EUSTAFOR na pôde Generálneho riaditeľstva š. p. LESY SR, v Banskej Bystrici, kde sa uskutočnilo oficiálne predstavenie podniku a stretnutie s vedením podniku. Podobne bolo vedeniu predstavené združenie EUSTAFOR zo strany Martina Lindella. V rámci diskusie sa prerozkovali hlavné výzvy a priority š. p. LESY SR pre nasledujúce obdobie a problémy, s ktorými sa podnik v rámci každodennej práce stretáva. Na záver stretnutia Igor Vizslai, generálny riaditeľ š. p. LESY SR, požiadal výkonného riaditeľa EUSTAFOR o väčšiu podporu štátnych lesníckych záujmov a častejšie vysvetľovanie lesníckej problematiky medzi predstaviteľmi európskych organizácií. Snáď sa nám takto

podarí apelovať na fakt, že: „Trvalo udržateľné plnenie všetkých funkcií lesov nezávisí od vlastníctva, resp. obhospodarovateľa lesov, ale od stavu lesov a dodržiavania princípov trvalo udržateľného obhospodarovania lesov“. Generálny riaditeľ takisto požiadal o zasadenie sa Martina Lindella (a tým aj predstaviteľov EUSTAFOR) v presadzovaní záujmov lesníctva a väčšom začlenení lesníckych opatrení v budúcej spoločnej Pôdohospodárskej politike pre roky 2014-2020 (resp. v Programe rozvoja vidieka 2014-2020), ako jednej z mála finančných nástrojov vhodných pre rozvoj lesov a lesníctva.

Poobede sa uskutočnil výlet do Vydrovskej doliny, kde už na návštevu čakal Miroslav Pepich, riaditeľ OZ Čierny Balog a vedúci lesníckeho skanzenu Boris Pekařovič. Pán Lindell konštatoval, že takéto pekné lesnícke dielo v takomto rozsahu ešte nemal možnosť navštíviť a potešil ho fakt, že je aj početne navštevované. Cestou pán Lindell diskutoval s generálnym riaditeľom o plánoch, prioritách a smerovaní nášho š. p. v najbližšom období. Uznal, že výziev je (pri tak širokom zábere a predmete činnosti š. p.) naozaj dost.

V podvečerných hodinách čakalo na riaditeľa Lindella malé prekvapenie mimo programu, ktorým bol očarujúci západ slnka na Kráľovej holi, a tým aj pohľad na obhospodarované lesy takmer z vtáčej perspektívy. Pán Lindell bol touto panorámou nadšený a pochopil, prečo sa o Slovensku hovorí ako o malej, veľkej krajine. Pri večeri sa zhodnotil deň a pán Lindell mal možnosť ochutnať aj tradičné slovenské pirohy s bryndzou v tradičnej slovenskej kolibe.

Posledný, záverečný deň, sme chceli poukázať na rozsah lykožrútovej kalamity v Nízkych Tatrách a tak naša cesta smerovala na OZ Liptovský Hrádok a konkrétne LS Čierny Váh. Tam nás čakal Ján Vrbenský, Peter Láni a zástupcovia LS na čele s Ľudovítom Pitoňákom. Po úvodnej informácii o obhospodarovanom území OZ a LS sa rozprúdila diskusia k rôznym otázkam. Martina Lindella zaujali hlavne spôsoby zalesňovania a používanie krytokorenného

sadbového materiálu, lebo ako priznal, v rodnom Švédsku pôsobil pred pôsobením v Bruseli, ako vedúci zamestnanec škôlkarského strediska. Následne sme vyrazili na vonkajšiu prehladku, aby sa nášmu hosťovi dotvoril obraz „malej katastrofy“ pre slovenské lesníctvo a š. p. LESY SR. Až tu pochopil Martin Lindell význam kalamity pre nás a udivovalo ho najmä organizačné zabezpečenie prác. S úžasom prijal vymenovanie počtu mechanizmov a dodávateľov pracujúcich na LS v jeden deň. Po návrate späť na LS Čierny Váh sme sa pristavili pri tabuliach indikujúcich projektové aktivity s podporou EÚ na LS a Jozef Zatlukal, vedúci odboru projektov EÚ, mu podal základné informácie k 3 prebiehajúcim mikroprojektom v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Poľsko – Slovenská republika.

Naše posledné kroky smerovali do Lubochnianskej doliny na LS Lubochna, aby nám vedúci LS Ivan Podhorec ukázal najdlhšiu dolinu a pochválili sme sa aj Protopžiarnou vodnou nádržou – Tajchom Lubochna, ktorý bol financovaný z Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Programu rozvoja vidieka 2007 – 2013. Na tomto mieste si konečne aj Martin Lindell oddýchol od horúčav, ktoré nás pri cestách sprevádzali a prišla vhod diskusia v tieni doliny. Padli posledné otázky a posledné informácie, ktoré znamenali koniec návštevy. Martin Lindell poďakoval za veľmi zaujímavý program, ohotu a dobrosrdečnosť, s ktorou sa medzi slovenskými lesníkmi stretol a veľmi kladne zhodnotil naše aktivity. Pre LESY SR, š. p. to bolo uznaním, že lesy sú v dobrých rukách.

Na záver môjho článku mi dovoľte poďakovať všetkým lesníckym kolegom od lesných správ až po generálne riaditeľstvo, ktorí nás ochotne sprevádzali a prezentovali štátny podnik LESY Slovenskej republiky v najlepšom svetle. Tým ponúkli krásny obraz o slovenských lesoch a práci slovenských lesníkov, ktorý sa bude šíriť, vďaka návšteve Martina Lindella, aj medzi úradníkmi v Bruseli. ■

František Král

Čo je EUSTAFOR?

Združenie EUSTAFOR (Asociácia Európskych štátnych lesníckych organizácií) bola založená v roku 2006 štyrmi zakladajúcimi členskými organizáciami (Fínsko, Francúzsko, Lotyšsko a Rakúsko). Má sídlo v Bruseli v Európskom lesníckom dome na Rue du Luxembourg 66. Na čele asociácie je výkonná rada s prezidentom, ktorým je od roku 2010 Georg Erlacher z Rakúskych spolkových lesov (ÖbF). Chod združenia v Bruseli zabezpečuje Martin Lindell ako výkonný riaditeľ.

Cieľom EUSTAFOR je presadzovať spoločné záujmy štátnych lesov v EÚ v rámci ich trvalo udržateľného rozvoja. Združenie podporuje a posilňuje organizácie štátnych lesov v Európe.

Hlavné ciele EUSTAFOR sú:

1. analyzovať a skúmať existujúce rámcové podmienky v EÚ, s cieľom vytvoriť predpoklady pre trvalo udržateľnú správu štátnych lesov;
2. uľahčiť a rozšíriť výmenu názorov a kontaktov medzi organizáciami štátnych lesov v Európe;
3. pravidelne informovať členov združenia o témach a problémoch, ktoré sa týkajú celej Európy.

EUSTAFOR predstavuje:

- 27 členov z 20 európskych štátov
- 45 miliónov hektárov, resp. 27 % lesov v EÚ
- ročný prírastok 205 miliónov m³
- ročná ťažba 115 miliónov m³
- obhospodarovanie viac ako 12,6 mil. hektárov chránených lesov.

Ďalšie informácie:

www.eustafor.eu ■

Spustnuté pôdy Slovenska v obrazoch

Nové multimediálne CD

Univerzita Mateja Bela (UMB) v Banskej Bystrici vydala v priebehu leta tohto roku multimediálne CD s názvom *Spustnuté pôdy Slovenska v obrazoch*, pod ktoré sa podpísal autorský kolektív v zložení: prof. Ing. Rudolf Midriak, DrSc., doc. Ing. Ľubica Zaušková, PhD. a Ing. Ján Lipták, CSc. Disk je jedným z výstupov projektu s názvom *Spustnuté pôdy a pustnutie krajiny Slovenska*, ktorý Ústav vedy a výskumu UMB za spoluriešiteľskej účasti Fakulty prírodných vied UMB a Fakulty ekológie a environmentalistiky Technickej univerzity vo Zvolene riešil od 1. septembra 2008 do 30. apríla 2011.

Po všeobecnej úvode so zadaním termínov „spustnuté pôdy“, „spustnuté plochy“ a „erodované spustnuté pôdy“ a mapovým zobrazením rozšírenia erodovaných spustnutých plôch na Slovensku sa autori CD venujú jednotlivým skúmaným lokalitám. Pri každej lokalite uvádzajú dôvody, prečo a ako k degradácii došlo, ako boli plochy asanované a s akým výsledkom a ako jednotlivé stanoviska vypadajú dnes. Pre porovnanie minulého a súčasného stavu využívajú pritom i historický obrazový materiál (fotografie, filmy), čiastočne i z fondov Lesníckeho a drevárskeho múzea Zvolen.

V rámci riešenia projektu autori spracovali nasledujúce lokality: Periská v Malých Karpatoch, Temätínske vrchy v Považskom Inovci (lokality v blízkosti obcí Lúka a Modrová), Horný vrch a Turrianska kotlina v Slovenskom Krase (v blízkosti obcí Hrhov, Zádiel a Turňa nad Bodvou), Laborecká vrchovina v Nízkych Beskydách (v katastri obce Osadné), Ostrôžky v Slovenskom stredohorí (v blízkosti obce Horný Tisovnik), Ipeľská kotlina (v blízkosti obce Slovenské Kľačany), Podlavické výmole a Radvaň v Banskej Bystrici, Štiavnické vrchy (plochy v katastri obce Hontianske Nemce), Krupinská planina (neďaleko obce Plášťovce) a spustnuté plochy nad hornou hranicou lesa (napr. v Západných a Nízkych Tatrách a Veľkej a Malej Fatre).

Multimediálne CD, ktoré vyšlo v náklade 68 ks, by mala doplniť i knižná publikácia. ■

Marek Vanga

Lesnícke a drevárske múzeum Zvolen

Malé pozorovania zo sedadla bicykla v údolí Čierneho Váhu

Všetko je to o ľuďoch a o ich schopnosti chcieť niečo dokázať, „robiť veci, ktoré majú zmysel“ a najmä dotiahnuť ich do konca. A všetko je to „zabalené“ obdivom k lesu a k jeho možnostiam, ktoré ponúka človeku čerpajúceho z vlastného poznania tohto jedinečného prírodného prostredia a rešpektujúceho prácu desiatok lesníckych generácií.

17.- 18. augusta 2011 sa realizovala 3. aktivita mikroprojektu CYKLOTRASA ČIERNY VÁH – BENKOVO s názvom Dve liptovské etapy. Projekt je spolufinancovaný Európskou úniou z prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja a štátnym rozpočtom v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Poľska a Slovenskej republiky 2007 – 2013. Realizátormi projektu sú LESY SR, š.p. Banská Bystrica, Žilinský samosprávny kraj a LASY PANSTWOWE. Za štátny podnik LESY SR leží starosť o projekt na pleciach OZ Liptovský Hrádok a najmä na koordinátorovi Ing. Romanovi Hromádkovi. On je ten, ktorý rozšíril svoju náplň činnosti zodpovedajúcu funkcii referenta technickej prípravy výroby o prípravu, tvorbu a realizáciu projektovej činnosti. Jej výsledkom je v tomto prípade prebudovanie nevyužívanej trasy Považskej lesnej železnice na značkovánú cyklotrasu v doline vodného toku Čierny Váh s dĺžkou približne 4,5 km a vytvorenie novej možnosti a príjemných podmienok rekreačného športovania pre turistov i cyklistov mimo celoročne intenzívne využívanej cesty na odvoz dreva. A nedá mi v tomto prípade

nespomenúť takmer filmovo dokonale prepojenie s históriou a umiestnenie cyklotrasy do blízkosti malebného rímsko-katolíckeho kostolíka Sv. Trojice so zvonnicou stojaceho v cintoríne lesníckej osady Čierny Váh. Osadenie informačnej tabule a vytvorenie altánku s posedením pre oddych či občerstvenie v lone nádherných liptovských lesoch je už len takou čerešničkou na torte. Toto všetko mala možnosť zažiť a vidieť približne štyridsiatka poľských a slovenských cyklistov s najmladším spolujazdcom osemročným Gábrišom. Čo nebolo v príjemnej atmosfére počas celej augustovej aktivity vidieť, ale je väčšinou nevyhnutnou súčasťou vydareného diela tentokrát v podobe dobrého projektu, sú hodiny prípravy jeho projektovej dokumentácie, vypisovanie objednávok a zabezpečovanie fakturácie, vybavovanie povolení, účasť a kontrola pri jeho praktickej realizácii a popritom riešenie množstva problémov, ktoré dokážu sťažiť a znechutiť každú dobrú vec, ale nemôžu ju zastaviť.

Prvá liptovská etapa viedla z Kráľovej Lehoty cez novú cyklotrasu s puncom lesníckej histórie do Liptovskej

Tepličky (kolonizovanej v 17. storočí poľsky hovoriacimi goralmi) a späť v dĺžke 65 km. Druhá, približne v dĺžke 30 km, vychádzala opäť z Kráľovej Lehoty a mierila do Pribyliny. Ich súčasťou bola prehliadka obce Liptovská Teplička s charakteristickými zemiakovými jamami a do svahu stavanými pivnicami a 2. deň návšteva skanzenu v Pribyline, kde sa nachádza časť Považskej lesnej železnice.

Bola to jazda krásnym podtatranským prostredím (chvíľami vyčerpávajúca, ale obohacujúca) s fantastickými vyhlídkami nielen zo sedadla bicykla. Niekedy nás zaskočila hĺbkou a tmavosťou lesa (vhodnosť rozprávania o stretnutí s medveďom pred začatím jazdy nebola na mieste, najmä keď sa ostatní bicyklisti stratili za zákrutou), chvíľami nám ponúkla výhľad na svojho najvyššieho sprievodcu - Čierny Váh a druhý deň Kriváň.

Lesy Slovenska ponúkajú úžasné možnosti poznávania, športového využitia, oddychu a relaxu, ktoré si lesníci naplno uvedomujú a dokážu ich zahrnúť do svojich projektov. Na území štátneho podniku LESY SR vznikajú nové lesné cesty, nádrže, cyklotrasy, náučné chodníky, sprístupňujú a revitalizujú sa historické a kultúrne pamiatky, budujú sa posedenia a stavajú informačné tabule. Je to úžasná pridaná hodnota, ktorú lesníci dobrovoľne vytvárajú a zadarmo ponúkajú tejto spoločnosti. ■

Lubica Milanová LDM Zvolen
Foto: **Dominika Bibová**

8-ročný Gabriš Boš-účastník

Celkový víťaz majstrovstiev TOMÁŠ KVASNIČÁK z Oravského Veselého

Drevorubači Slovenska, Čiech a Poľska súťažili na Orave

Jiří JUNEK

Už po deviaty raz sa v Námestove zišli drevorubači zo Slovenska, Českej republiky a Poľska, aby preukázali v Spoločných majstrovstvách Slovenska a Českej republiky v práci s motorovou pilou DREVORUBAČ 2011 svoju odbornosť v prastarom remesle, ktoré ľudia potrebovali a pomáhalo im pri osídľovaní Zeme a pri raste civilizácie – drevorubačstvu. Po trojročnej prestávke sa tohtoročné majstrovstvá konali 5. – 6. augusta v nedávno upravenom amfiteátri na brehu Oravskej priehrady.

Chvilke radosti a šťastia na stupňoch víťazov

Zišlo sa tu 16 súťažiacich zo Slovenska, 18 z Českej republiky a traja z Poľska. Zo slovenských účastníkov mali tradične prevahu počtom 9 domácich účastníkov – z Oravy. Súťažili v rýchlosti výmeny reťaze motorovej pily, presnosti rezu kmeňa na podložke, v kombinovanom reze a kráľovskej disciplíne – stínke kmeňa. Vrcholom súťaží a divácky najzaujímavejšie bolo odvetovanie kmeňa, prevádzané paralelne v dvojiciach na

trenažéroch.

Nestorom majstrovstiev bol Jan Daňhel z Kojatic na Morave, ročník 1943, ktorý sa účastní drevorubačských súťaží od roku 1973. Aj tohto roku sa umiestnil na Orave v polovici štartového poľa. Klobúk dole.

Vyskúšať si svoje schopnosti mali možnosť aj návštevníci – v presnosti záseku sekery, rýchlosti preseknutia kmeňa a prerezávaní kmeňa ručnou pilou – bruchatkou. So všetkou vážnosťou a detskou hravosťou súťažili aj deti v disciplínach lesnej pedagogiky.

Spoločné majstrovstvá SR a ČR v práci s motorovou pilou usporiadal štátny podnik LESY SR, Ministerstvo zemědělství ČR a štátny podnik Vojenské lesy a statky ČR. Mesto Námestovo sa postaralo o dobré podmienky a príjemné prostredie. Úlohy organizátora sa už tradične perfektne zhostil Odštepny závod Námestovo pod vedením svojho riaditeľa aj riaditeľa majstrovstiev Ing. Jozefa Heruda. Na otázku, čo bolo najzaujímavejšou novinkou majstrovstiev odpovedal:

„Chceli sme zvýšiť a zlepšiť povedomie verejnosti o lesníctve a drevorubačstve. Pôvodne sa konala disciplína stínka stromu v lesných porastoch za vylúčenia verejnosti. Preniesli sme dejisko konania súťaží do amfiteátra na brehu priehrady. Vzbudili veľký záujem a obdiv návštevníkov.“

Ako vždy – o poradí celkových víťazov rozhodla disciplína odvetovanie. Majstrom SR sa stal Tomáš Kvasničák, majstrom ČR Hubert Barták. V kategórii juniorov sa najlepšie umiestnili českí drevorubači Jindřich Fazekáš, Martin Pňáček a Ondřej Serdel. Celkovými víťazmi spoločných majstrovstiev sa stali traja drevorubači z Oravy v tomto poradí: Tomáš Kvasničák, Jaroslav Perveka a Jaroslav Kukuc, ktorí mali aj veľkú podporu návštevníkov.

Víťaz sa k majstrovstvám vyjadril: „Teší ma, že vyhrala naša partia z Oravy, že bol veľký záujem verejnosti, že nám ľudia fandili, mali sme možnosť sa opäť stretnúť s priateľmi z Českej republiky. Ďakujem za skvelú organizáciu Odštepnému závodu Námestovo“.

Majstrovstvá drevorubačov boli aj skvelou príležitosťou na stretnutia. Napríklad emeritní pracovníci Odštepného závodu Námestovo sa stretli s generálnym riaditeľom Lesov SR, š. p. Ing. Igorom Vizlaiom, riaditeľom závodu Ing. Jozefom Herudom a rozvojovo-technickým riaditeľom riaditeľstva Ing. Jánom Švančarom. Pýtali sa na spôsoby hospodárenia a organizačné usporiadanie. ■

Maximálne sústredenie pri reze na podložke

Finále disciplíny odvetovanie v rézii troch oravských drevorubačov: Zhora Kvasničák, Perveka, Kukuc

Lesnícky náučný chodník Herlica ponúka okrem lesníckych tém aj históriu partizánskeho odboja

Partizánska zemljanka, bunker velenia partizánskej jednotky či strážna veža, sú pravdepodobne najväčšími ťahákmi novootvoreného Lesníckeho náučného chodníka Herlica pri Petrovcach v Slánskych vrchoch. Návštevníkov čaká 3,4 kilometra dlhá prechádzka stredne ťažkým terénom s prevýšením okolo 160 metrov. Z 12 stanovísk s informačnými tabuľkami je polovica venovaná 2. svetovej vojne a partizánskemu odboju, druhá polovica informuje napríklad o kolobehu vody v lesnom ekosystéme, letokruhoch stromov, či lesných lanovkách.

Chodník v blízkosti dominantného vrchu Oblík, ktorý začína aj končí pri štátnej ceste za Petrovcami, pripravili v spolupráci s Lesníckym a drevárskym múzeom kolegovia z OZ Prešov. LNCH Herlica je v toto roku prvý otvorený chodník nášho podniku, no ide už o 23. lesnícky náučný chodník Lesov SR. OZ Prešov sa osvedčilo spojiť otvorenie chodníka s tradičným Stretnutím pod Lysou. Na prvú oficiálnu prehliadku chodníka po jeho otvorení sa tak v nedeľu 14. augusta vydalo niekoľko desiatok návštevníkov. ■

-vr-

Tri krásne dni strávené s fotoaparátom v lone Poľany

Počas letných prázdnin sa pri príležitosti Medzinárodného roka lesov a realizácie 10. ročníka súťaže Zelený objektív uskutočnilo na Poľane tvorivé stretnutie mladých nadšencov fotografického umenia s názvom *Lesná škola mladých fotografov*. Zorganizovalo ho Lesnícke a drevárske múzeum Zvolen s úmyslom poskytnúť mladým fotografom priestor na vzájomnú komunikáciu a výmenu skúseností, dať im možnosť fotiť v nádhernom lesnom prostredí a zároveň i rozšíriť ich vedomosti o lese a práci lesníkov.

Stretnutie trvalo tri dni (19. – 21. 7. 2011) a zúčastnilo sa ho 28 mladých ľudí z celého Slovenska. Úlohy lektorov sa vynikajúco zhostili dlhoroční členovia hodnotiacej komisie súťaže Zelený objektív: Ing. Jozef Fašanga a Prof. Ing. Vladimír Čaboun, PhD., ktorí prednášali na témy „Fotografia všeobecne“ a „Špecifiká fotografovania lesa“. Dvojicu doplnil Pavel Albert s témou „Digitálna fotografia a jej úpravy v PC“. Ako sprievodca masívom Poľany sa výborne osvedčil Ing. Dušan Slávik – bezpečne nás dopravil na všetky vytipované lokality a zároveň nám posky-

tol zaujímavé sprievodné slovo.

Lesná škola mladých fotografov začala na pôde múzea, kde účastníkov privítali organizačný riaditeľ Lesov SR, š.p. Mgr. Ján Kostrian a vedúca Lesníckeho a drevárskeho múzea Mgr. Ľubica Miľanová. Po príhovoroch, krátkych improvizovaných prednáškach na témy „Predstavujeme Lesnícke a drevárske múzeum Zvolen“ a „Využitie fotografie v múzeu“ a po prehliadke výstav sa celá spoločnosť presunula do Horského hotela Poľana, ktorý sa stal na nasledujúce tri dni našim domovom. Tu sme absolvovali prvý blok odborných prednášok, odvážni účastníci odprezentovali svoju tvorbu a stihli sme i krátku vychádzku do okolia hotela.

Druhý deň sme absolvovali hlavný program – pochod na Zadnú Poľanu, kde sme v silnom daždi zmokli ako myši a po obede adrenalínový výlet po rebričkoch k vodopádu Bystrô. V tento deň nám Poľana ukázala niekoľko svojich tvárí: zamračenú a hmlistú, daždivú i krásne slnečnú. No keďže nadšeného fotografa neodradia ani vrtochy počasia, každý účastník sa mohol so svojim aparátom vyšantit do sýtosti.

Večer sme si opäť vypočuli ďalšie prednášky a viacerí účastníci odprezentovali fotografie nafotené počas dňa.

V posledný deň pobytu sme si v drobnom mrholení pozreli práce v lese, ktoré nám pripravili zamestnanci OZ Kriváň. Videli a nafotili sme ťažbu, sústredovanie koňom i traktorom a vyžínanie buriny. K tomu sme mali sprievodné slovo z úst miestneho lesníka Romana Mihálika. Po obede sme vyhodnotili celé podujatie, absolvovali posledné aktivity lesnej pedagogiky, napísali odkaz lesu a vyrazili do Zvolena a ďalej domov.

Aj z reakcií účastníkov, aj z pocitov organizátorov jasne vyplýva, že podujatie sa vydarilo na jednotku. Väčšinou mestské deti mali možnosť uvidieť drsnú krásu horského lesa i ťažkú a zodpovednú prácu lesníkov. Mali možnosť spoznať rovesníkov z celého Slovenska s rovnakou záľubou vo fotografii. Ale hlavne mali možnosť o ďalší krôčik rozvinúť svoj talent a pritom nafotiť neopakovateľné zábery. ■

Marek Vanga

Lesnícke a drevárske múzeum Zvolen

Ďalším oficiálne otvoreným Významným lesníckym miestom je Plavebný kanál Zlatá Baňa

Počet lesníckych miest, ktorými sa zviditeľňujú kultúrne a prírodné pamiatky lesníckej histórie na území Slovenska a ktoré nesú stopu štátneho podniku LESY SR v podobe te-

rérených úprav, stavebných opráv či iných finančne náročnejších zásahov v prospech ich zachovania, sa i v tomto roku rozširuje. V poradí druhým slávnostne vyhláseným Významným lesníckym miestom je Plavebný kanál Zlatá Baňa - Solivar na pôde OZ Prešov. Jeho odhalenie sa uskutočnilo dňa 23. júla 2011 v centre obce Zlatá Baňa ako sprievodné podujatie š.p. LESOV SR počas Majstrovstiev ČR a SR v ryžovaní zlata, ktorého hlavným organizátorom bola samotná obec.

Nádherne prostredie Zlatej Bani uloženej v Slanských vrchoch s rozpoznateľnými zvyškami tajchu a násypu po lesnej železnici, kde prebiehala súťažná časť hlavného podujatia, vytvorilo dokonalú atmosféru a pritiahol stovky návštevníkov. K úspešnému priebehu prispeli aj lesníci menšími terénnymi úpravami okolia tajchu a následne vlastným programovým vstupom.

Priamo z tribúny v blízkosti informačnej tabule s označením VLM, privítal prítomných starosta obce Mgr. Dušan

Demčák. Za organizátorov lesníckej sprievodnej akcie vystúpil riaditeľ OZ Prešov Ing. Ján Štefánik a zoznámil ich s iniciatívou štátneho podniku LESY SR zviditeľňovať významné pamiatky z lesníckej histórie Slovenska a aj takýmto spôsobom propagovať prácu lesníkov. Podakoval všetkým zamestnancom závodu, ktorí sa pričínili o objavenie a zviditeľnenie tohto nádherného miesta s jedinečnou minulosťou. Podrobnejšiu históriu plavebného kanála Zlatá Baňa - Solivar priblížila prítomným Mgr. Ľubica Miľanová z Lesníckeho a drevárskeho múzea vo Zvolene, v ktorom sú uložené plány tohto vodného kanála v podobe 49 ručne maľovaných listov z druhej dekády 19. storočia. Upozornila predovšetkým na to, že plavebný kanál, ktorý sa realizoval v rokoch 1819 - 1821 predstavuje na svoju dobu technicky náročné a na Slovensku ojedinelé vodohospodárske dielo, ktoré je úzko prepojené s jediným miestom ťažby soli na Slovensku. Jeho využitie trvalo približne jedno storočie a kanál sa stal dôležitým stupňom v historickom vývoji dopravy dreva medzi kónským povozom a lesnou železnicou,

ktorá ho v roku 1917 nahradila.

Pôsobivé odhalenie tabule spustením zelenej prikrývky v podobe bukových konárov, bolo bodkou za slávnostnou časťou zorganizovanou pracovníkmi OZ Prešov. Program bol vhodne doplnený ponukou aktivít pre najmladšie ročníky v spoločnosti lesných pedagógov, podávaním informácií účastníkom zoznamujúcich sa s históriou lesníckeho miesta pri práve odhalenej tabuli, či ponukou malého občerstvenia. ■

Ľubica Miľanová, LDM Zvolen
Foto: **Martin Strmeň**

Do hľadáčikov sa dostalo naozaj všetko, každý si našiel srdcu blízky objekt.

Spoločná vrcholová fotografia zo zahmlenej Poľany.

Lesná škola mladých fotografov odštartovala stretnutím na pôde Lesníckeho a drevárskeho múzea, kde odzneli uvítania a pozdravy - za LESY SR, š.p. privítal účastníkov Organizačný riaditeľ Mgr. Ján Kostrian.

Skrytá kamera Roberta Štofeka

Milan LONGAUER

V našom prípade nebudeme hovoriť o televíznej relácii „Čo dokáže ulica“, kde sa najčastejšie stretávame so skrytou kamerou a kde hlavný protagonisti Oliver Andrásy a Elena Vacvalová zachytávajú ľudí v rôznych komických a chúlостivých situáciách. Dnes vám predstavujeme mladého lesného inžiniera Roberta Štofeka z Lesnej správy Staré Hory, ktorý nastavil skrytú kameru alebo lepšie povedané „fotopascu“ zvieratám za účelom podrobnejšieho spoznania správania a spôsobu života v ich najprirodzenejšom prostredí – vo voľnej prírode. Sám bol prekvapený, aké zaujímavé fotografie a videá sa prostredníctvom vyspelej techniky podarilo nasnímať.

Robo ako si sa ocitol na Starých Horách?

Vyrastal som na druhej strane Veľkej Fatry v Martine. Vzťah k prírode mi vštepoval môj dedo, s ktorým sme často podnikali vychádzky do okolia Nevoľného a Ihráča v Kremnických vrchoch. Po skončení Gymnázia vo Vrútkach a Technickej univerzity vo Zvolene som absolvoval náhradnú vojenskú službu na GR LSR, š.p. Banská Bystrica. Mojm prvým pracovným zaradením bolo miesto lesníka na Španej Doline patriacej Lesnej správe Tajov. Po organizačných zmenách vznikla jedna veľká Lesná správa so sídlom na Starých Horách. Ponuka na funkciu technika lesnej správy pre ťažbovú činnosť sa nedala odmietnuť. Vykonávam ju dodnes.

Ako hodnotíš s odstupom času pracovné podmienky na lesnej správe?

Dôležité je, že sme dobrý kolektív. Od skúsenejších a starších kolegov som sa veľa priučil, či už z lesnej prevádzky alebo poľovníctva. V poslednom období sa kolektív značne omladil. Ešte pred tromi rokmi sa hovorilo, že Lesná správa Staré Hory je naozaj stará, čo sa týka veku zamestnancov. Mali sme najvyšší vekový priemer v rámci Slovenska. Objemom plánovaných úloh patrime medzi väčšie lesné správy. Čo sa však týka prevádzkových pomerov lesná správa z hľadiska terénnych podmienok patrí k jedným z najťažších na Slovensku. Lanovkové terény hlavne na Starých Horách a Ta-

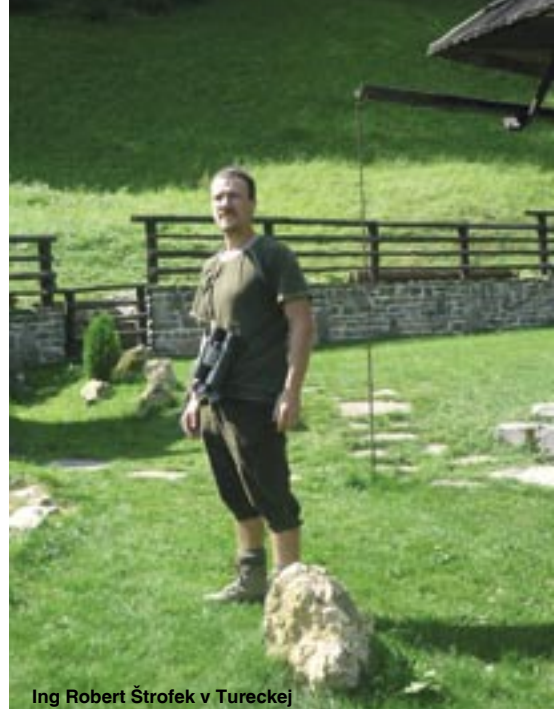
jove sú zastúpené 70 %. Po odčlenení Lesnej správy Harmanec, k Mestským lesom Banská Bystrica zostávajúca, výmera Lesnej správy Staré Hory kopíruje vlastne územnú pôsobnosť bývalého Odštepneho závodu Banská Bystrica.

„Zapustil si tu aj hlbšie korene“?

Ešte počas pôsobenia na Španej Doline som býval vo Zvolene. Dochádzka bola komplikovaná. Trikrát bolo potrebné prestupovať. V Tureckej bol voľný byt pre lesníka. Po napísaní žiadosti prišla kladná odpoveď. Je to pekný kraj, ktorý si ma podmanil. Usadil som sa a založil rodinu. Bývame tu s manželkou a dvomi deťmi. V zime je to tvrdšie, ale v lete je príjemne. Nakoniec obec je známa vďaka krnačkám a súťaži vo varení halušiek. Už by som Tureckú nemenil. „Predtým som bol Turčan a teraz som Turečan,“, so smiechom dodáva Robo.

Prejdime k meritu veci. Kedy si začal používať „fotopascu“ na pozorovanie zveri?

Popri mojom pracovnom zaradení na Lesnej správe Staré Hory som sa začal s väčším záujmom venovať aj poľovníctvu. Revír Polianka poskytuje mnohé možnosti poľovníckeho využitia a ešte stále je tu dostatok zveri. Desiatky hodín som strávil na posedoch jej pozorovaním. Svoj čas bolo potreba vymedziť aj pre rodinu a veľa zabrala rekonštrukcia hájenky. Asi pred tromi rokmi sa objavil na internete článok kolegu lesníka z Východného Slovenska o „fotopasci“.

Ing. Robert Štofek v Tureckej

Článok nazval „Už nemusím toľko hodín vysedávať na posedoch“. Zaujalo ma to a rozhodol som sa, že si takéto zariadenie kúpim. Veľmi sa mi to zapáčilo. Skončilo dlhé vysedávanie na posedoch. Podarilo sa mi získať presný prehľad aká zver, v akom časovom rozpätí a v akom množstve chodí na lokalitu. Zo začiatku bolo zariadenie inštalované na jednom mieste. Neskoršie sme ho umiestňovali k soliskám a prechodom zveri. Takto sme získali veľmi cenné informácie o pohybe, správaní a pastevnom cykle zveri hlavne v nočných hodinách a zver sa pritom správala prirodzene a nebola nikým vyrušovaná. Je to úžasná pomôcka pre lesníkov, poľovníkov a ochrancov prírody. Pôvodne bola táto technológia vyvinutá na ochranu objektov a majetku. Má však omnoho špektrálnejšie využitie.

Podarilo sa ti nasnímať aj zaujímavejšie obrázky?

Sám som niekedy prekvapený, aké zábery sa objavia pri prehrávaní karty z „fotopasci“ do počítača, čo všetko sa môže v prírode udiť. Podarilo sa nasnímať na lúke v jednom čase neďaleko seba štyri druhy zveri: medveďa, diviaky, jeleniu zver a srnčiu. Niekedy do záberu vbehnú hubári a zberači parohov. Pozorovanie zvierat prostredníctvom „fotopasci“ sa stalo mojm koníčkom. Hoci kapacita zariadenia umožňuje dvojtýždňovú prevádzku, chodím k nemu každý deň a vždy si so záujmom pozriem nasnímané zábery. Keď je tam niečo nové vždy ma to poteší. Do dnešného dňa ich bude okolo tridsať tisíc.

Neboj sa synček budeš v novinách

Pekne do radu - fotia nás

Jubilejný zájazd členov Klubu dôchodcov pri GR LSR š. p. Banská Bystrica

Takmer štyri desiatky dôchodcov Lesov SR sa začiatkom septembra vybrali na ďalší, v poradí už desiaty, zájazd členov Klubu dôchodcov pri GR LSR š. p. Banská Bystrica spojený s členskou schôdzou. Tento krát naši bývalí kolegovia zamierili z Banskej Bystrice cez Zvolen, Banskú Štiavnicu, Počúvadlo a Pukanec na prehliadku skalných obydlí v Brhlovciach a potom ich cesta pokračovala na podnikovú chatu Žuhračka v správe OZ Levice. V minulých rokoch navštívili dôchodcovia napríklad Banskú Štiavnicu či Oravskú Lesnú.

Po občerstvení v hoteli TOPKY na Počúvadle si účastníci prezreli tamojšiu malú zoológickú expozíciu a potom navštívili Pukanec, ktorý bol kedysi slobodným kráľovským banským mestom, patriacim do zväzku siedmich stredoslovenských banských miest. Po úpadku baníctva, od 17. storočia postupne nadobudol remeselnícko – roľnícky charakter. Bolo tu jedenásť cechov a uplatňovalo sa viac než dvadsať remesiel, z ktorých vynikali najmä hrnčiari, čizmári, kolári, debnári, stolári a garbiari. Hrnčiarske, stolárske, debnárske a iné výrobky ponúkajú pukanskí majstri dodnes. V Hrnčiarskom dome si seniory prehliadli pukanskú keramiku zo sortimentu Jána Franka, v ktorej boli zastúpené tradičné tanieri, misy džbány na vodu a mlieko, ako aj dekoratívne predmety a stolovacie súpravy.

Ďalšou zastávkou boli Brhlovce, kde si lesnícki seniory so záujmom prezreli tamojšie kamenné obydlia, vytesané v sopečnom tufe a tufite. Lokalita je od roku 1983 pamiatkovou rezerváciou ľudovej architektúry. Súčasťou vysunutej expozície Tekovského múzea v Leviciach je murovaný dom z konca 19. storočia a priestory vysekané do skaly v dvoch podlažiach. Na prízemí bola kuchyňa, komora, studňa a priestor s ukázkami kamenárskych výrobkov a náradia. Na poschodí bola vyhliadková terasa, priestor s informačnými panelmi a malá komôrka. Interiér kuchyne na prízemí bol zariadený dobovým nábytkom a inventárom. V roku 1994 získalo Tekovské múzeum v Leviciach za záchranu týchto kamenných obydlí medzinárodné ocenenie „Európa Nostra“.

Poslednou zastávkou bola chata OZ Levice Žuhračka, kde sa po chutnom obede konala členská schôdza klubu dôchodcov. Milým prekvapením bola podobne ako vlni prítomnosť generálneho riaditeľa š. p. Lesy SR Igora Vizslaia, ktorý účastníkom ozrejmil, ktoré z jeho

predsavzatí na konsolidáciu podniku sa doteraz podarilo splniť a už prinášajú očakávaný efekt, ale aj s tými, ktoré ešte bude potrebné uskutočniť. Riaditeľ OZ Levice Tomáš Čuka uviedol, že OZ Levice, ku ktorému bol pričlenený aj bývalý OZ Krupina hospodári na 58.000 ha lesnej pôdy v CHKO Štiavnické vrchy, pričom výmera katastrálnej plochy je až 315.000 ha. Podotkol, že na hospodárskom výsledku sa okrem vlastnej lesníckej činnosti významne podieľa aj poľovníctvo. Prítomný bol aj námestník riaditeľa OZ Levice Igor Kopanica, predseda ZO OZ DLV František Suchanovský a hovorca generálneho riaditeľa š. p. LESY SR Vlastimil Rezek

Predseda klubu Ing. Pavel Výboštok po chvíľke ticha na uctenie pamiatky zosnulých členov klubu uviedol, že v súčasnosti má klub 56 členov. Založený bol Zoltánom Kramcom dňa 18.3.1991, teda pred 20 rokmi. Počas desaťročného funkčného obdobia doterajšieho predsedu klubu Pavla Výboštoka sa uskutočnilo celkovo 10 zájazdov, čím sa vytvorila pekná tradícia. Nasledujúcim predsedom klubu sa stal Anton Kalina. Po zaujímavej odbornej diskusii sa schôdza skončila a nasledoval návrat autobusu do Banskej Bystrice.

Podujatie sa vydarilo, k čomu prispelo pekné počasie a zaujímavá trasa zájazdu. Účastníci bohatší o odborné informácie i osobné stretnutie s bývalými kolegami ďakujú ZO OZ DLV za umožnenie zájazdu, Martinovi Žilkovi a Ružene Vaňousovej za sprevádzanie, bývalému predsedovi Pavlovi Výboštokovi za zorganizovanie doterajších 10 zájazdov klubu a novému predsedovi Antonovi Kalinovi veľa zdaru pri riadení Klubu dôchodcov pri LSR š. p. GR Banská Bystrica v ďalšom období. ■

Július Burkovský

Z jablák je už jablčkovica a teraz nám svietia oči

Tie prasatá sú ale doterné

A čo na záver ?

Nie som novátorom a ani priekopníkom tohto zariadenia. Vrele ho ale odporúčam všetkým záujemcom, ktorí chcú pozorovať život zvierat vo voľnej prírode. Zariadenie používajú viacerí kolegovia a každý s kým som sa rozprával je spokojný. Kto má svoj obľúbený kútik v prírode môže to skúsiť. Chce to len trpezlivosť a podarí sa vám preniknúť do najtajnejších zákutí života zvierat. Svoje obrázky si nenechávam len pre seba ale ich zverejňujem na poľovníckych portáloch. Vždy je k nim diskusia. Záujem prejavili aj médiá denník Nový čas a televízia TA3.

Ďakujem za rozhovor ■

Fuj, cítim tu medveďa diviaka a rujného jeleňa

Jarmo 2011

Tatiana FIGUROVÁ

Doprava vyťaženého dreva z lesa mala v minulosti, a má i dnes, rôznorodú podobu. Nie vždy je na presun dreva z lesa vhodný stroj a na tom nič nezmenil ani vývoj najmodernejších druhov dopravnej techniky. Podmienky, v akých na Slovensku ťaháme drevo sú niekedy tak komplikované, že si s nimi poradí len ťažná sila zvieratá. Zvyčajne je to kôň, ktorý nahradí silu stroja, no sú oblasti, kde je tým najcennejším pomocníkom vól a kde je samozrejmosťou používanie volského záprahu.

Už jedenásty ročník prehliadky a pretekov tradičných volských záprahov sa uskutočnil v sobotu 13. augusta v Sihle vo Veporských Vrchoch. Obec ležiaca vo vrcholovej časti Slovenského Rudohoria, začala písať svoju históriu v 18. storočí spolu so založením sklárne. Skláreň v nemalej miere závisela od dostatku dreva a to jej poskytovali okolité lesy. Aj po zániku sklárne zostalo drevo významným, najmä obchodným artiklom. Jeho dopravu od pňa k výrobe, k tajchu a neskôr k lesnej železnici tu od nepamäti zabezpečovali práve furmani s volskými záprahmi.

Toto podujatie nemožno tak, ako mnohé iné na Slovensku, zaradiť medzi ten druh letných atrakcií, ktoré ich organizátori realizujú prvoplánovo - len pre čiru snahu pritiahnúť do lokality turistov a návštevníkov. Prostredníctvom už tradičného augustového podujatia JARMO totiž Sihla ukazuje silne zakorenené tradície a zároveň návštevníkom predvádza aj ich stále žiadanú a živú prítomnosť. Pretože približovanie a odvoz dreva dodnes patrí k zamestnaniam miestnych gazdov i gazdov z okolitých dedín.

Spolahlivé ovládanie volského záprahu bolo jedným z prvých predpokladov úspechu furmana. Na súťaži v Sihle sa tomuto umeniu prizeralo zhruba 4000 divákov. Súťažilo dvanásť záprahov z gazdovstiev z Luborče, Muránskej Zdychavy, Vrchslatiny, Drábska, Lomu nad Rimavicou a Sihly. Merali si sily v troch disciplínach - v gazdovskej, furmanskej a silovej. Ich obsah vychádza z reálnych pracovných úkonov furmana. Prvá z nich - gazdovská - je každý rok obmieňaná. Tento rok gazdovia nakladali na voz haluzinu a guľatinu, absolvovali „slalom“ pomedzi stromčeky, káľali a rúbali drevo. Po minulé roky však napríklad zväžali seno, snopy, vrecia so zemiakmi, orali či prevážali svadobné rúcho. Základ druhej, furmanskej disciplíny tvorilo ťahanie kmeňa

Fotografia zo Sihly v prvej polovici 20. storočia - volské záprahy ťahajú vyťažené kmene upevnené na predných kolesách.

stromu šmykom, pričom sa záprahu meral čas. Pracovníci lesnej správy v úlohe rozhodcov hodnotili zručnosť pohoničov pri zapriahaní i pri práci s pripraveným drevom - káľanie, rúbanie, odvetvovanie zotatého stromu - reakcie zvierat na povel, presnosť, s akou záprah prešiel vyznačenú trať, rýchlosť, silu zvierat. Celú súťaž zasvätené moderoval Ludovít Kubiš, učiteľ na dôchodku, ktorý pred každou disciplínou podrobne vysvetlil jej jednotlivé etapy a ich náročnosť. Predstavil pohoničov - mladost' mnohých z nich je dobrou perspektívou furmanskej roboty - uviedol hmotnosť a vek zvierat. Váhovo sa súťažiaci zvieratá pohybovali od 300 do 1200 kg a vekovo od 1,5 roka do sedem rokov. Vďaka dostupným informáciám mohol aj neskúsený divák oceniť kvalitu výkonu toho - ktorého záprahu. Posledná, silová, alebo aj kráľovská disciplína, bola vyvrcholením celej súťaže a preverila možnosti pohoničov i zvierat. Uskutočnila sa v dvoch kolách, pričom do druhého kola dokázali postúpiť už len tri záprahy. Zvieratá zapriahnuté v jarme ťahali šmykom 2100 kg ťažký kmeň k 40 m vzdialenej cieľovej čiare. Z tohto merania sil vyšiel víťazne záprah Jozefa Goliana z Vrchslatiny, ktorý bol nakoniec vyhodnotený ako najúspešnejší vo všetkých troch disciplínach.

Obec Sihla pripravuje toto celodenné podujatie v spolupráci so štátnym podnikom LESY SR, OZ Čierny Balog. Pracovníci tamojšej Lesnej správy Sihla sú organizátormi a hlavnými garantmi samotnej súťaže volských záprahov. Tento rok svojich návštevníkov privítali už na jedenástom ročníku JARMO 2011 a pri tejto príležitosti sa rozlúčili s osobnosťami, ktoré k Sihle svojou priazňou i životom

prilnuli. Predovšetkým sa rozlúčili so zosnulým spisovateľom Ladislavom Ťažkým, ktorý patril k jej trvalým návštevníkom a Vojtechom Ilčíkom, rodákom a jedným z nositeľov myšlienky súťaže volských záprahov.

Furmanky a práca s drevom patrili na Sihle v minulosti k hlavným zdrojom zárobku a volské záprahy prevážali kremeň do sklárne, no predovšetkým vozili drevo. Chov volov, to bol zdroj obživy, ktorý poskytoval mnohoraký úžitok, využíval výhradne miestne zdroje a naviac, ak použijeme súčasnú terminológiu, boli to obnoviteľné zdroje. Furman si volky dochoval a vychoval sám, potom s nimi furmančil, prípadne šli na mäso alebo ich predal. Tento kolobeh tu fungoval storočia, a čo je treba zdôrazniť, funguje dodnes. Stále tu žijú gazdovia, ktorí z lesov zväžajú drevo týmto k prírode ohľaduplným spôsobom. Podobne ako kôň, aj vól kráča a nevytvára v lese koľaje, ani zlý povel ho neprinúti naraziť do stromu a neprodukuje s prírodou nezlučiteľný odpad.

Jarmo 2011 síce najviac upútalo súťažou furmanov s volskými záprahmi, ale ponúklo i niečo viac - ponúklo folklór v prezentácii hostujúcich folklórnych súborov a skupín, jarmok ľudových výrobkov, školu plieskania bičom, jazdu na koni či v koči, čo je v tomto prenádhernom prostredí viac ako príjemný zážitok. Záver dňa bol potom i pozvánkou na furmanskú zábavu. A ako bonus sa organizátorom podarilo vsunúť do ponuky i dobré počasie. Napriek pár kvapkám a niektorým mrzutým mračnám, slniečko na oblohe vydržalo a preto si treba už len želať, aby nás takto pripravená Sihla privítala aj na budúci rok. ■

Záverecná štvorka zo záprahov dvoch najúspešnejších účastníkov súťaže JARMO 2011 Jozefa Goliana a Pavla Ziaka, ktorý obsadil druhú priečku vo furmanskej a kráľovskej disciplíne. Obaja sú z Vrchslatiny.

Smrekovica sa bez ochranných zásahov nezaobíde

Vlastimil REZEK

Po minuloročnej ochrannej ťažbe na Smrekovici sa spustil kolotoč zákazov, odvolaní a mediálnej kampane, ktorá mala za cieľ postaviť lesníkov do úlohy štatistov. Podarilo sa. V súčasnosti nemôžu Lesy SR ani ďalší obhospodovatelia tamojších lesov do porastov kvôli predbežnému opatreniu Obvodného úradu životného prostredia v Ružomberku akokoľvek zasiahnuť. Hrozí tak scenár, ktorý poznáme z Tichej a Kôprovej doliny vo Vysokých Tatrách. Z niekoľkých stromov napadnutých podkôrnym hmyzom sa stane liaheň lykožrútov, zásobujúca týmto hmyzom doteraz zdravé smrečiny vzdialené aj niekoľko kilometrov.

Na mieste aktuálnu situáciu kontroloval v polovici augusta rozvojovo – technický riaditeľ podniku Ján Švančara. „Na niekoľkých miestach sme zaznamenali ďalšie ohniská lykožrútovej kalamity. Aby sme zamedzili ďalšiemu šíreniu hmyzu, stačilo by týchto niekoľko stromov odstrániť, no máme zviazané ruky,“ zhodnotil situáciu Švančara. Jediné, čo môže podnik urobiť, je nahlásiť kalamitu orgánom štátnej správy a vyzvať ich aby urýchlene konali. Teoreticky je možné prehodnotenie predbežného opatrenia zakazujúceho ťažbu. V prípade Smrekovice, ktorú by chceli environmentalisti vyhlásiť za prírodnú rezerváciu, je však v súčasnosti zmena postoja úradu životného prostredia nepravdepodobná.

Treba priznať, že Smrekovica nie je bežný hospodársky les. Krásne prostredie horského lesa v nadmorskej výške okolo 1400 metrov má svoje čaro a je optimálnym miestom na turistiku. No okrem stromov, ktoré možno pamätajú aj časy Márie Terézie tu nájdeme aj porasty podstatne mladšie. Od tých čo majú za sebou polstoročie života, až po desať či dvadsať ročné stromčeky zasadené lesníkmi po predchádzajúcich kalamitách, alebo skôr po bežnej ťažbe. A nevadia. Ani zveri, ani ľuďom. Inak by na týchto miestach pracovníci OúŽP nemohli argumentovať ochranou hlucháňa, nebol by tu úspešný poľovný revír a FSC (Forest Stewardship Council) by na Smrekovici neľadalo po zostatky pralesa.

Možným problémom Smrekovice do budúcnosti je slabá prirodzená obnova porastov. Príčiny tohto stavu nejdem rozoberať, no faktom je, že z čučoriedkových a papradových porastov vyčnieva veľmi málo mladých smrekov. Takmer žiadny. Čo sa stane, keď súčasný riedky smrekový les vyhynie (a je jedno, či príčinou lykožrúta, alebo prirodzenou mortalitou po dosiahnutí určitého veku), je pomerne jasné. Z plánovanej prírodnej rezervácie bude čučoriedková holina so stojacimi uschnutými stromami. A potom budeme hľadať ďalšie porasty, ktoré by stáli za ochranu!

Nebolo by lepšie a nielen v tomto prípade, nechať majiteľov lesa, aby si tak ako doteraz plnili svoje povinnosti, odstraňovali napadnuté kmene a sadili nové stromčeky?

Ešte jedna poznámka. Plánovaná ťažba na Smrekovici, ktorú si mohli (ale tak neurobili) LESY SR v minulých desaťročiach zaniest do LHP, je vzhľadom na dostupnosť terénu a kvalitu porastov pravdepodobne ekonomicky neefektívna. Je veľmi málo kmeňov, ktoré by z týchto porastov drevári zmysluplne využili. Argument, že LESY SR si ťažbou zlepšovali hospodársky výsledok, je preto nepravdivý.

Tento časopis, nakoľko je určený najmä zamestnancom Lesov SR, asi nie je správnym fórom na formovaní verejnej mienky, aby prijala argumenty lesníkov. Využívam však túto možnosť, aby mali o diani na Smrekovici predstavu aj ľudia, ktorí na mieste nikdy neboli. Nejde totiž iba o Smrekovicu. Ide o celkový postoj spoločnosti k pestovaniu lesa a ochrane prírody. Kto má chuť a silu, nech vysvetlí ľuďom v svojom okolí, že zelené lesy sú krásne. Hnedá farba vyschnutých stromov by nemala ovládnuť naše lesy. Väčšina spoločnosti je v súčasnosti apatická a značnú váhu majú v takom prípade názory niekoľkých jedincov. Nedovoľme, aby situácia zašla tak ďaleko, ako na Šumave, kde sa proti extrémnym názorom časti eko-aktivistov po rokoch letargie až teraz začínajú ozývať hlasy miestnych ľudí. Pre veľkú časť Šumavy je však na niekoľko desaťročí už neskoro. ■

Naj strom

Reagujem na výzvu v článku „Hľadáme Naj ... strom Slovenska“ z marca 2011. Som presvedčený, že drevina, ktorú Vám chcem týmto predstaviť, si určite zaslúži Vašu pozornosť.

Spomínanou drevinou je **dub zimný (*Quercus petraea*)**, ktorý už zopár storočí obohacuje a zdobí územie lesného obvodu Potašňa (LS Stropkov). Dub rastie na úseku, v ktorom som dlhé roky lesníkom. Myslím si, že jeho dlhovekosti prispela aj patričná vzdialenosť, ktorá ho chráni pred neprímeranou pozornosťou. Som však presvedčený, že pre svoju ochranu potrebuje čosi viac, preto som Vám vďačný za Vašu myšlienku.

Tu sú potrebné údaje, aby bol tento „velikán“ zaradený do evidencie:

POPIS:

č. porastu: **44 A 11**

k. ú.: **Brusnica, okres Stropkov**

užívateľ: **LESY SR š. p., OZ Vranov nad Topľou, LS Stropkov**

OLH: **Ing. Ján Gima**

1. vek: (odhadom) **300 a viac rokov**

2. obvod kmeňa v cm vo výške 1,3m: **602 cm**

3. Ø v d 1, 3 m, pokiaľ sa dá zistiť meraní: **nemerané - prepočtom cca 1,9 m**

4. výška odhadovaná, resp. meraná výškomerom: **35 m**

5. objem: (odhadom) **15 – 20 m³**

6. fotografie urobené pri meraní: **doložené v prílohe**

Stačí už iba prísť a presvedčiť sa o jeho majestátnosti. ■

Vincent Polák

Výročie lesníka Ing. Mikuláša Michelčíka st.

Viliam STOCKMANN

V nadchádzajúcom období si pripomíname dvojité výročie lesníka a prvého riaditeľa Tatranského národného parku Ing. Mikuláša Michelčíka st. V roku 2011 je tomu 45 rokov čo zomrel a v nadchádzajúcom roku 2012 si pripomíname okrúhlu storočnicu od jeho narodenia.

Imatrikulačné ho môžeme považovať za Bystričana, pretože je rodákom z Priechodu pri Banskej Bystrici, kde sa 11. decembra 1912 narodil v rodine horehronského lesníka. Takmer v každej horárskej rodine bolo zvykom, že jeden zo synov nasledoval

remeslo svojho otca. Tak bolo aj u horára Michelčíka, ktorého hneď traja synovia – Mikuláš, Vojtech a Vladimír sa dali na profesiu lesníka.

Maturoval v roku 1930 na reálnom gymnáziu v Banskej Bystrici. Mladý maturant si to po stredoškolskom štúdiu nasmeroval do Brna na lesnícky odbor Vysokej školy zemédskej. Štúdium lesníctva ukončil štátnymi skúškami s vyznamenaním v roku 1935.

Po úspešnom ukončení lesného inžinierstva nastúpil v roku 1936 k štátnym lesom, Lesnému závodu Horní Litvínov v Čechách, ale po vyhlásení Protektorátu v roku 1938 sa vrátil na Slovensko kde pokračoval na Lesnej správe v Liptovskej Tepličke. Tu sa dlho neohrial, pretože už v roku 1940 bol preložený na susednú Lesnú správu Čierny Váh, kde sa po zlúčení troch lesných správ (Svarín, Čierny Váh a Liptovská Teplička) vytvorila nová správa a z nej neskôr Lesný závod Čierny Váh, ktorého sa stal riaditeľom.

Jeho profesionálna kariéra pokračovala po 2. svetovej vojne, keď bol dekrétom Hlavnej správy lesov v Bratislave v roku 1946 preložený za riaditeľa Správy štátnych lesov Vysoké Tatry v Tatranskej Lomnici. Územie tejto Správy štátnych lesov Vysoké Tatry bolo v roku 1948 vyhlásené za Tatranský národný park, v roku 1950 vznikla z tejto správy tzv. Dočasná správa Tatranského národného parku, ktorej bol riaditeľom.

Oblasťné riaditeľstvo štátnych lesov v Bratislave dňa 15.3.1949 poverilo Ing. Michelčíka vypracovať návrh pod názvom Všeobecné predpisy (štatút) TANAPu. Tento návrh sa neskôr stal základom Nariadenia Zboru poverenikov č. 5 z 28.10.1952 o Tatranskom národnom parku.

V roku 1953, hlavne z politických dôvodov – ako nestránik – a autor principiálneho postupu pri riešení nepopulárnych ekologických problémov, vyvolaných tradičnými hospodárskymi činnosťami, predovšetkým likvidácie pastvy nielen v lesoch ale aj v osobitne ohrozenom subalpínskom a alpínskom stupni, bol preložený na Lesný závod Bohunice za hlavného pestovateľa.

V roku 1958 bol podnikovým riaditeľom ustanovený do funkcie hlavného pestovateľa na Krajskú správu lesov v Nitre. V tomto období spoločne s prof. Šálým a Ing. Ďanduškom začali v južných závodoch krajskej správy s postupnými prevodmi a premenami výmladkových lesov.

Po zrušení Krajskej správy lesov Nitra, odchádza v roku 1959 na poľsie Jedľové Kostolany v rámci Lesného závodu Topoľčianky, kde pôsobil ako vedúci poľsiesia až do svojej smrti roku 1966.

Patria mu zásluhy aj pri budovaní tatranskej telovýchovy, turistiky a lyžiarstva. Bol predsedom usporiadateľského odboru Tatranského pohára a súčasne zakladateľom lyžiarskeho Venerovského memorialu. Dokázal nájsť kompromis medzi záujmami ochrany prírody a aktivitami lyžiarstva, turistiky a horolezectva. Počas svojej profesijnej lesníckej činnosti hojne publikoval o problematike lesníctva a chovu starostlivosti o raticovú zver a otázky ochrany prírody v odborných lesníckych časopisoch. V spoluautorstve s Hellom vydal Poľovníctvo I.

Osoba Mikuláša Michelčíka st. patrí k základnému slovenskému lesníckemu osobnostnému fondu a preto si ho aj v tomto zmysle pripomíname. ■

Kresba (autoportrét?) Rudolfa Geschwinda zo zbierok Lesníckeho a drevárskeho múzea vo Zvolene.

Autoportrét Rudolfa Geschwinda – je to skutočne tak?

Občas veci nie sú také, aké sa zdajú. Na prvý pohľad sa môžu javiť jasné ako krištál, no druhý, sústredenejší pohľad zvykne jeho pomyselné dokonalé hrany obrúsiť a lesk zmatniť. Sú chvíle, keď nad tým človek mávne rukou a ide ďalej. No ak mu nechýba zdravá zvedavosť (s kúskom šťastia) a nájde si i čas, môže sa dozvedieť prekvapujúce veci. Obvyčajne pritom zistí, že ani zďaleka nevie toľko, koľko si myslel, že aj jednoducho vyzerajúce problémy sú v skutočnosti spleť, a že každá odpoveď plodí nové otázky.

Jedným takým pekne zamotaným problémom v našom múzeu je otázka „autoportrétu“ Rudolfa Geschwinda (23. 8. 1829 – 30. 8. 1910). Od roku 1957 máme totiž v zbierkach malú zarámovanú kresbu ceruzou, zobrazujúcu portrét bradatého muža v poľovníckom odevu. Predmet je zaevidovaný pod názvom „kresba poľovníka s puškou“ a hoci je kresba podpísaná menom Geschwind, prešiel čas, kým sme ju spojili s Rudolfom Geschwindom, lesmajstrom mesta Krupina z konca 19. a začiatku 20. storočia. A keďže o Geschwindovi bolo známe, že vedel pekne kresliť a portrét sa na neho i podobal, okamžite sa kresba v múzeu vžila ako autoportrét Rudolfa Geschwinda.

Túto takpovediac idylku naštrbila až výstava pripravená v roku 2010, kedy sme si pripomenuli sté výročie Geschwindovho úmrtia. Vystavenie spomínanej kresby spustilo radu odhalení, nejasností a pochybností. Tesne po vernisáži výstavy nám prof. Sládek doniesol kópiu ilustrácie z knihy *Das Deutsche Jä-*

Portrét Lea Dorna nakreslený Christianom Wilhelmom Allersom.

gerbuch, ktorá sa až na detaily zhodovala s našou kresbou. Kniha poľovníckych príbehov z pera Ludwiga Ganghoferu s ilustráciami Christiana Wilhelma Allersa vyšla v roku 1890 (Allersove kresby sa pravdepodobne objavili až v 2. vydaní z roku 1898, sú datované rokom 1897) vo vydavateľstve Union Deutsche Verlagsgesellschaft v Stuttgarte, Berlíne a Lipsku. Ilustrácia nazvaná „Der Adlerkönig Dorn, Oberjäger der Prinz Regenten“ zobrazuje Lea Dorna (16. 1. 1836 – 15. 12. 1912), nemeckého alpinistu a obľúbeného poľovníka princa regenta Luitpolda Bavorského. Dorn bol známy lovec orlov, ktorých skolil 77 (posledného v roku 1912) a prezývku *Adlerkönig* dostal od Luitpolda po ulovení v poradí pätnásteho v novembri 1890 – pravdepodobne odvtedy nosil v klobúku ako šperk orlie pero.

Ako do toho zapadá Geschwind? Je zrejme z priložených obrázkov. Po vzhliadnutí Geschwindovej fotografie nám do očí udrie zjavná podobnosť medzi krupinským lesmajstrom a *Adlerkönigom*. Obe grafiky však evidentne nezobrazujú toho istého človeka, a keďže obaja autori spracovali svoju predlohu formálne totožným spôsobom, možno sa domnievať, že jeden sa inšpiroval druhým.

Kto sa však inšpiroval kým, kto parafrázoval koho, nemožno z dôvodu chýbajúceho datovania Geschwindovej kresby stopercentne určiť. Že sa jedná o parafrázu je zjavné, a keď uvážime, že Allersova kresba bola publikovaná (a teda verejne dostupná), kým Geschwindova nie (pravdepodobne mu zdobila stenu doma lebo v práci), zdá sa logickejšie, že sa Geschwind inšpiroval Allersom.

Dnes sa môžeme iba dohadovať, ako k tomu došlo. Ako nemecky píšuci i čítajúci lesník a poľovník mohol knihu poznať a podobnosť medzi ním a Dornom mohla byť impulzom k tomuto

Podobizeň Rudolfa Geschwinda.

drobnému výtvarnému žartíku. Možno ho na Dornov portrét upozornil nejaký priateľ a možno mu knihu i venoval.

Snáď jedinou nádejou dozvedieť sa ako to skutočne bolo, by mohli byť Geschwindove denníky, no keďže tie sa vo víre času stratili (k dispozícii sú iba zápisky z posledného roku života), pravda asi ostane utajená navždy. No nič nám nebráni použiť trochu fantázie a predstaviť si, ako sa to snáď mohlo udiat: Geschwindovi sa odkiaľsi dostala do rúk kresba *Adlerköniga* z pera Christiana Wilhelma Allersa a ich vzájomná podobnosť ho tak zaujala, že zo žartu nakreslil verziu s vlastnou podobou. Ak sa to naozaj stalo takto, kresba v našich zbierkach by nakoniec predsa len mohla byť Geschwindov štýlizovaný autoportrét. A to by bola skutočne neobvyklá pozoruhodnosť.

Takže čo je isté? Iba to, že isté nie je nič. Máme jednu malú zarámovanú kresbu, jednu ilustráciu zo starej nemeckej knihy poľovníckych príbehov a jednu peknú teóriu – či skôr príbeh ako z románu. No nie je to lepšie ako klamať samého seba? Nie je plná náruč pochybností získaná vlastnou zvedavosťou lepšia ako voľkanie si v nevedomosti? Veď iba snaha zmeniť pochybnosti na istoty dokáže ľudského ducha postrčiť na jeho ceste vpred. ■

Marek Vanga

Lesnícke a drevárske múzeum Zvolen

Pod'akovanie

Ďakujeme Ing. Evke Lániovej a Martuške Kočtúchovej z OZ Semenoles Liptovský Hrádok za čas, ktorý strávili s deťmi v Komunitnom centre „Nový svet“ Hlboké v Liptovskom Mikuláši pri skvelých súťažiach a za krásne ceny, ktoré priniesli pre víťazov.

Počas letných prázdnin nás v Hlbokom navštívili pracovníčky Semenolesu v rámci podujatí venovaných „Roku lesa“ so zaujímavými súťažami z lesnej pedagogiky.

Spolu so zamestnancami komunitného centra pripravili pre deti veľa rôznych disciplín (hod šíškami, múdry povrázok, kŕmenie hladných vtáčikov, zhadzovanie plechovic, ako rastú rastlinky a pod.).

Nakoniec si ešte deti zasúťažili v zbere odpadkov (v rámci kry „Čo nepatrí do prírody?“) a zároveň si touto hravou formou vyčistili prostredie, v ktorom žijú. ■

Za deti z Hlbokého

a kolektív zamestnancov KC

Mgr. Silvia Tomková, vedúca

Komunitného centra v Liptovskom Mikuláši

Lesníčka roka 2011

Vídiecky parlament Slovenska vyhlásil v spolupráci s Lesmi SR a Slovenskou lesníckou komorou súťaž Vídiecka žena roka – „Líderka roka 2011“. Súčasťou tejto súťaže je aj kategória žena - lesníčka roka.

Nominácie na lesníčku roka, alebo aj na ďalšie kategórie, môžete predkladať do 30. septembra 2011 na adresu: OZ VIPA SK, Kapitulská č.13, Banská Bystrica, e-mailom: vipa@vipa.sk, mbehanovska@stonline.sk, tel. 048 4152022, 0915 446 538. Viac informácií aj nominačnú prihlášku nájdete na www.vipa.sk v zložke správy. ■

Čo bolo hlavnou témou tohoročných Dní sv. Huberta v Svätom Antone ?

Tohoročný, v poradí už 21. ročník tradičných dní sv. Huberta sa v Svätom Antone uskutočnil v znamení osláv 40. výročia Slovenského klubu sokoliarov pri SPZ. Úvodný program na nádvorí kaštieľa predstavil históriu a súčasnosť sokoliarstva vo veľkom štýle: návštevníci mohli sledovať vo veľkolepom sprievode historický vývoj sokoliarstva, jeho odlišnosti na jednotlivých kontinentoch a prakticky všetkých dravcov, ktorí sa k poľovačke aj prezentáciám využívajú.

Viceprezident SKS pri SPZ Alojz Kaššák, redaktor TV magazínu Halali, autor a moderátor celého programu, pútavo odprezentoval všetko, čo so sokoliarstvom súvisí. Návštevníci videli v kostýmoch kráľov aj poddaných, pôvabné boli ženy aj deti s dravcami na rukách, krásne prelety dravcov na nádvorí a celkové defilé 60 účinkujúcich. Na tieto zážitky sa nedá zabudnúť.

Na sokoliarskom programe sa podieľali aj žiaci Základnej školy v Štiavnických Baniach, ktorí sa spolu s riaditeľom školy, špičkovým sokoliarom Pavlom Michalom predviedli zaujímavé prvky výcviku dravcov. Je to pravdepodobne jediná základná škola na svete, kde sa vyučuje sokoliarstvo, poľovníctvo a lesníctvo.

Jedným z hlavných programov slávnosti bolo predstavenie všetkých kontinentov. Pán Jerguš Paluča spoločne s moderátorom TV magazínu Halali Ľubomírom Klúčikom predstavili lesy sveta potrebu lesov pre náš život. Kontinenty predstavili pôvabné tanečníčka súboru Texasky.

Vydarilo sa aj počasie, preto do areálu svätoantonského kaštieľa prišlo v priebehu dvoch dní okolo osem tisíc návštevníkov. Obec Svätý Anton ich privítala v novom šate. Podarilo sa vkusne upraviť stred obce. Nové chodníky, dreve-

né mostíky a upravené plochy sprístupnili práve v sobotu 3. septembra.

Na dňoch Sv. Huberta nechýbali tradičné akcie a súťaže: Majstrovstvá sveta vo vábení jeleňov, ktorú vyhral Alojz Kaššák z Domaniže a vo vábení srnčej, čiernej a dravej zveri Hubertlov- Halali, v ktorej zvíťazil Ľubomír Olexa zo Spišskej Bystrej. Atraktívne boli ukážky kynológie a sokoliarstva, humorné divadelné predstavenie „Paradajz Pikčr“, strelba z historických zbraní, súťaž v lukostrelbe Antonský diviak 2011, súťaž o najsympatickejšiu a najdlhšiu bradu. Hodnotené boli súťaže o najkrajšiu poľovnícku fotografiu, najlepší nôž, súťaž pre deti „Po stopách zveri“, či súťaž o najsympatickejšiu poľovníčku „Hájnikova žena“, ktorú vyhrala Kamila Bizeová. Prebehla tiež klubová výstava alpských jazvečíkovitých duričov, vystúpenie hudby Sitňanka, koncert speváčky Barbory Legényovej, kvarteta lesných rohov „Laugaricio“ a skupiny Sitňan. Módnu prehliadku pripravil tentokrát Klub slovenských poľovníčok.

Vlani bola sprístupnená Sieň úcty a slávy poľovníctva na Slovensku v historickej budove barokovej sýpky. Uvedení do nej boli MUDr. Jan Červíček –zakladateľ LOS a nestor slovenskej poľovníckej kynológie Koloman Slimák. V tomto roku pribudol priekopník histórie poľovníctva Ing. La-

Jiří JUNEK

dislav Molnár Csc. (nedožítých 90 rokov) a Slovenský klub sokoliarov pri SPZ.

Nechýbali nové výstavy: Tajomstvá prírody – výstava obrazov Ladislava Sulíka, Stredoveká sokoliareň, obrazy Martina Kissa, Unikátne trofeje Hontu, Poučná výstava pre deti „Rohy alebo parohy?“ a výstava plagátov detskej súťaže „Čo šepká les“.

Zlatým klincom programu osláv bola v nedeľu tradičná Svätohubertovská omša so sprievodom s uloveným jeleňom a obetnými darmi.

V minulom roku sa začala nová tradícia „Hubertovskej kvapky krvi“ s odberom priamo na Dňoch sv. Huberta. Na prvom ročníku darovalo krv 27 dobrých ľudí. V tomto roku darovalo krv až 33 darcov, ktorým patrí veľká vďaka. Poďakovanie patrí tiež všetkým, kto sa na organizácii Dní sv. Huberta podieľali. ■

LESY SR š.p. na výstave POLOVNÍK – LESNÍK v Košiciach

Po niekoľkoročnej prestávke sa LESY SR š.p. opäť vracajú na výstavu do Hotela Centrum v Košiciach a pripravujú množstvo zaujímavých prezentácií určených širokej verejnosti s ústrednou témou „Lesy pre verejnosť“.

Výstava **POLOVNÍK – LESNÍK** má v Košiciach dlhoročnú tradíciu. Jej 9. ročník sa uskutoční tento krát v novom termíne **21. – 23. októbra 2011** (predchádzajúce ročníky prebiehali v novembri, čo však organizátor zmenil na základe požiadaviek samotných vystavovateľov). Záštitu nad výstavou prevzal Minister pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, odborným garantom výstavy je tak, ako po minulých rokoch Slovenský poľovnícky zväz v Košiciach. Na výstave budú svoje produkty a služby určené poľovníkom, lesníkom a milovníkom prírody ponúkať vystavovatelia zo Slovenska, Čiech, Maďarska a Poľska.

Nakoľko rok 2011 je Medzinárodným rokom lesov, výstava sa bude niesť predovšetkým v tomto duchu. Lesy SR š.p. a ich jednotlivé závody chcú návštevníkom výstavy prezentovať zaujímavé aktivity určené širokej verejnosti. Sprievodným programom výstavy budú odborné semináre. Zástupcovia Mestských lesov Košice a Lesov SR budú hovoriť o príprave nového zákona o ochrane prírody a krajiny z pohľadu vlastníkov lesa, lesných informačných kanceláriách, lesnej pedagogike, náučných chodníkoch a ďalších aktivitách lesníkov pre spoločnosť.

Zároveň s výstavou **POLOVNÍK – LESNÍK** sa budú v Hoteli Centrum prezentovať majstri v ručnej výrobe nožov na výstave **NOŽE A CHLADNÉ ZBRANE**. So svojimi najlepšími, majstrovsky vypracovanými nožmi, budú súťažiť o **TOP NÓŽ KOŠICE**. V roku 2010 získal túto cenu pán

Štefan Albert. Víťaza aj v tomto roku určí odborná komisia a víťazné nože budú môcť návštevníci obdivovať do skončenia výstavy.

Sprievodný program výstavy - seminára 21.10.2011 od 10.30 hod.

1) LESY SR š.p.

- Lesné informačné kancelárie – základný zdroj informácií o lese
- Lesná pedagogika – zábavná forma poskytovania informácií pri výchove spoločnosti vo vzťahu k prírode
- Lesné náučné chodníky – prírodno-technické zariadenia pre turistiku, odдых a získanie informácií o prírodných danostiach danej lokality

2) MESTSKÉ LESY KOŠICE a.s.

- Príprava nového zákona o ochrane prírody a krajiny z pohľadu vlastníkov lesa.

3) LESY SR š.p.

- Iné aktivity lesníkov pre spoločnosť
- OZ Revúca – chov koní, hipoterapia
- OZ Rožňava – chov poľovnej zveri v obore, lesopark a kaštieľ v Betliari
- OZ Vranov – poľovnícka športová strelba – strelnica Zámutov
- OZ Košice – Náučný chodník Smolnícka Osada – výberkové obhospodarovanie lesov
- OZ Sobrance – rekreačné využitie poľovníckej chaty Morské oko
- OZ Prešov – účelové lesy v okolí Bardejovských kúpeľov

Koordinátorom výstavy za LESY SR š.p. je pracovník OZ Košice Peter Gerčák. ■

1. ročník furmanských pretekov v Bánovciach nad Bebravou

V minulom roku usporiadalo Mesto Bánovce nad Bebravou v spolupráci so Zväzom chovateľov koní na Slovensku a furmanmi bánovského okresu nultý ročník furmanských pretekov. V tomto roku sa bánovskí furmani rozhodli pokračovať a založiť tradíciu furmanských pretekov. Jeden z furmanov pán Miloš Bratko v spolupráci s ZCHKS Topoľčianky zapojil do príprav celú rodinu. Neobišiel ani LESY SR, š.p. OZ Trenčín, na území ktorého sa podujatie pripravovalo a ne-jeden zo súťažiacich furmanov pracoval a pracuje v lesoch v správe OZ Trenčín. Smrekovú guľatinu k súťažným disciplinám zapožičal OZ Trenčín a zároveň prezentoval lesnícke činnosti LESOV SR, š.p. smerujúce k trvalo udržateľnému hospodáreniu v lesoch Trenčianskeho kraja.

Úsilie organizátorov vyvrcholilo dňa 30.7.2011 priamo v meste Bánovce nad Bebravou.

1. ročníka furmanských pretekov sa zúčastnilo 13 párov koní s furmanmi zo Slovenska. Práca koní v lese je i v dnešnej dobe nenahraditeľná. Furman je späť so svojim koňom, aby mohol vykonať ťažkú prácu v lese. Diváci furmanských pretekov mali možnosť vidieť ich súhru v troch disciplinách:

1. Slalom dvoj záprahu
2. Práca s drevom
3. Ťažký ťah

Celkovým víťazom 1. ročníka furmanských pretekov v Bánovciach nad Bebravou sa stal furman Milan Vrecko z Nevidzan.

Celé podujatie sprevádzala rezká hudba Heligonkárov z Kysúc a príjemné počasie. Záujem o furmanské preteky sa prejavil aj počtom návštevníkov odhadom 800 - 1000 ľudí. Vydarené podujatie povzbudilo bánovských furmanov k plánovaniu ďalšieho ročníka furmanských pretekov. ■

Eva Bošková, Peter Bulejko,
OZ Trenčín

Politika kvality a Strategické ciele programu trvalo udržateľného polyfunkčného obhospodarovania lesov

LESY SR prijali začiatkom júna nové základné dokumenty – Politiku kvality a Strategické ciele programu trvalo udržateľného polyfunkčného obhospodarovania lesov, ktoré stanovujú celkové zámery a smer pôsobenia organizácie v oblasti kvality a základné ciele pri obhospodarovaní lesov.

Úvod

Článok je rozdelený na štyri časti: úvod, charakteristika, kritériá a záchovná funkcia.

Kritériá

Zachovná funkcia a ich p...

Charakteristika

Zachovná funkcia kvality a jej význam (kvalita) lesných zdrojov je základným prvkom určenia celkovej dynamiky rozvoja lesov a predstava ekonomickej stability je ich trvalo udržateľný stav a súčasť. V súčasnosti HML SR považujú lesy zvyčajne za výrobné lesy. Výnosa lesov na celkových plochách lesov dosahuje približne 13% celkovej výnosa LPH. V súčasnosti považujú lesy za udržateľné, ak sú schopné zabezpečiť dlhodobú produkciu dreva a zároveň poskytovať iné služby. Mnohostranné udržanie lesných porastov a kapacita obnoviteľnosti. Mnohostranné udržanie je naliehavé rozhodnutie v súvislosti s globálnymi zmenami klímy a jej dopadmi. Zvýšenie kapacít lesných porastov na zabezpečenie dlhodobej produkcie dreva a zároveň poskytnutie iných služieb. Dlhodobá údržba dreva na hektár. Lesy, výrobky z dreva a služby majú dlhodobú hodnotu pri zvyšovaní ekonomickej stability a zároveň poskytujú iné služby.

Strategické ciele

- Udržať a zvyšovať množstvo lesov ako hlavného zdroja ekonomickej stability a zároveň poskytovať iné služby.
- Vytvoriť zdravý stav lesných porastov a zároveň zabezpečiť dlhodobú produkciu dreva a zároveň poskytovať iné služby.
- Zvyšovať ekonomickej stability lesných porastov a zároveň poskytovať iné služby.
- Obnoviť ekonomickej stability lesných porastov a zároveň poskytovať iné služby.
- Pri tvorbe PSL, udržať hospodárne a ekologicky udržateľné lesy, ktoré sú schopné zabezpečiť dlhodobú produkciu dreva a zároveň poskytovať iné služby.

Kritérium II

Zdravotný stav a vitalita lesných ekosystémov

Charakteristika
Ochrana lesov proti biotickým a abiotickým škodlivým činiteľom je prvkom a hlavným prvkom politiky v oblasti lesného hospodárstva. Ochrana vývin a prírodná rôznorodosť lesov má významnú funkciu. Vychádza na to z produkcie, že v oblasti ekonomickej stability a zároveň poskytovať iné služby. Ochrana ekonomickej stability lesných porastov a zároveň poskytovať iné služby. Ochrana ekonomickej stability lesných porastov a zároveň poskytovať iné služby. Ochrana ekonomickej stability lesných porastov a zároveň poskytovať iné služby.

Strategické ciele

- Zvyšovať úroveň ochrany lesa pokiaľ ide o ekologickú stabilitu, ekonomickej stability a zároveň poskytovať iné služby.
- Zvyšovať úroveň ochrany lesa pokiaľ ide o ekologickú stabilitu, ekonomickej stability a zároveň poskytovať iné služby.
- Zvyšovať úroveň ochrany lesa pokiaľ ide o ekologickú stabilitu, ekonomickej stability a zároveň poskytovať iné služby.
- Zvyšovať úroveň ochrany lesa pokiaľ ide o ekologickú stabilitu, ekonomickej stability a zároveň poskytovať iné služby.
- Zvyšovať úroveň ochrany lesa pokiaľ ide o ekologickú stabilitu, ekonomickej stability a zároveň poskytovať iné služby.

Charakteristika

Výrobná funkcia lesov je základnou funkciou lesa pri zabezpečovaní produkcie dreva ako ekologickej stabilizácie zdroja suroviny, ktorá má pri dlhodobom hospodárstve význam. V súčasnosti HML SR považujú lesy za výrobné lesy. Výnosa lesov na celkových plochách lesov dosahuje približne 13% celkovej výnosa LPH. V súčasnosti považujú lesy za udržateľné, ak sú schopné zabezpečiť dlhodobú produkciu dreva a zároveň poskytovať iné služby. Mnohostranné udržanie lesných porastov a kapacita obnoviteľnosti. Mnohostranné udržanie je naliehavé rozhodnutie v súvislosti s globálnymi zmenami klímy a jej dopadmi. Zvýšenie kapacít lesných porastov na zabezpečenie dlhodobej produkcie dreva a zároveň poskytnutie iných služieb. Dlhodobá údržba dreva na hektár. Lesy, výrobky z dreva a služby majú dlhodobú hodnotu pri zvyšovaní ekonomickej stability a zároveň poskytujú iné služby.

Dobrá funkcia lesov má význam (kvalita) lesných zdrojov je základným prvkom určenia celkovej dynamiky rozvoja lesov a predstava ekonomickej stability je ich trvalo udržateľný stav a súčasť. V súčasnosti HML SR považujú lesy zvyčajne za výrobné lesy. Výnosa lesov na celkových plochách lesov dosahuje približne 13% celkovej výnosa LPH. V súčasnosti považujú lesy za udržateľné, ak sú schopné zabezpečiť dlhodobú produkciu dreva a zároveň poskytovať iné služby. Mnohostranné udržanie lesných porastov a kapacita obnoviteľnosti. Mnohostranné udržanie je naliehavé rozhodnutie v súvislosti s globálnymi zmenami klímy a jej dopadmi. Zvýšenie kapacít lesných porastov na zabezpečenie dlhodobej produkcie dreva a zároveň poskytnutie iných služieb. Dlhodobá údržba dreva na hektár. Lesy, výrobky z dreva a služby majú dlhodobú hodnotu pri zvyšovaní ekonomickej stability a zároveň poskytujú iné služby.

Strategické ciele

LESY SLOVENSKEJ REPUBLIKY š.p.
NÁMESTIE SNP 8, 97566 BANSKÁ BYSTRICA

POLITIKA KVALITY

Lesy Slovenskej republiky š.p. sú právnická osoba zriadená Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR pre správu určeného lesného majetku štátu a plnenie úloh povinnej osoby v neodovzdaných lesoch ich vlastníkom.

Poslaním podniku je zabezpečenie trvalo udržateľného obhospodarovania zverených lesov tak, aby sa pri využitom dodržaní všetkých princípov trvalo udržateľného rozvoja zlepšovalo využitie potenciálu použiteľných výrobných faktorov (zdrojov), obnovil a udržoval priaznivý zdravotný stav lesných porastov, vytváral primeraný dôchodok a zachoval ich prirodzenú krajinnú funkciu.

V záujme hore uvedeného sa vrcholové vedenie štátneho podniku zaväzuje rešpektovať a presadzovať tieto základné hodnoty:

- Naším hlavným cieľom je **SPOKOJNOSŤ OBCĀNA - DAŇOVÉHO POPLATNĀKA A ZÁKAZNĀKA S TRVALO UDRŽATEĽNÝM OBHOSPODAROVANÍM UŽÍVANÝCH LESOV A EFEKTÍVNÝM PODNIKATEĽSKÝM VYUŽÍVANÍM LESNÉHO MAJETKU ŠTĀTU** zameraným na vytváranie nepretržitého pozitívneho prínosu ekonomickej, ekologickej a sociálnej funkcie lesa pre rozvoj spoločnosti a najmä vidieckych oblastí.
- Usilujeme sa o udržanie a zlepšovanie stavu lesov. **ZDRAVÝ LES JE ROZHODUJÚCI PRVOK EKOLOGICKEJ STABILITY VIDIECKEJ KRAJINY, ZACHOVANIA A OCHRANY JEJ PŘÍRODNÝCH HODNŔT**
- Systematicky podporujeme existenciu čestného, bezpečného a efektívneho vnútorného prostredia, opierajúceho sa o funkčné organizačné usporiadanie a osobnú angažovanosť každého jedného pracovníka. **ZAMEŠTNANCI LSR š.p. SÚ NAJDOLEŽITEJŠÍM ZDROJOM NAŠEJ SILY A ÚSPECHOV**
- Trvalo zlepšujeme svoju výkonnosť a kvalitu produkcie. **NAŠÍM CIEĽOM JE DOSIAHNUŤ ŠPIČKOVÝ ÚROVEŇ VO VŠETKOM ČO ROBÍME**
- Obchodné vzťahy riadime tak, aby viedli k rastu tvorby hodnoty u oboch zúčastnených partnerov a ku korektnej a dlhodobej spolupráci. **TRANSPARENTNÝM PREDAJOM DŘEVA VYTŤVĀRAME DOSTATOK ZDROJOV PRE RIADNE HOSPODĀRENIE**
- Otvorenosťou a zverejňovaním výsledkov svojich aktivít a hospodárenia **PRESVIEDČAME VEREJNOSŤ O NEZASTUPITELNOM VÝZNAME LESNÍCTVA A LESNÉHO HOSPODĀRSTVA PRE PROSPECH ROZVOJA VIDIECKYCH OBLASTĀ A CEĽJ SPOĽČNOSTI**
- Pre potvrdenie dôveryhodnosti a správnosti svojho hospodárenia **VYUŽÍVAME MEDZINĀROONE UZNANÉ A REŠPEKTOVANÉ CERTIFIKAČNÉ PROGRAMY**

V Banskej Bystrici 1. 6. 2011

Ing. Igor Vizjak
generálny riaditeľ

Lesnícky deň na OZ Vranov - prírode blízke pestovanie lesa

Za hospodárením
v objektoch
PRO SILVA

pro silva

Prírode blízky spôsob pestovania lesa, keď sa namiesto rovnorodých a rovnovekých porastov pestujú odolnejšie výškovo diferencované porasty s rôznym drevinovým zastúpením, sa dá v súčasnosti uplatniť na 70 až 75 percent výmery obhospodarovateľných lesov Slovenska. Rozšírenie tohto spôsobu hospodárenia prinesie majiteľom lesa nielen väčší ekonomický efekt, ale takto obhospodarovateľné lesy budú mať aj väčšiu schopnosť zadržiavať zrážkovú vodu a tým predchádzať potenciálnym povodňami a prispievať k zlepšovaniu aj ostatných celospoločenských funkcií lesa.

V intenciiach tejto myšlienky, v snahe poukázať na možnosti hospodárenia v bukových porastoch prírode blízkym spôsobom pestovania lesa, zorganizovali pracovníci OZ Vranov lesnícky deň na génovej základni „Buková“ v Malej Poľane na LS Stropkov so zameraním na jeho širšie využitie v lesníckej praxi. Akcia sa konala 12.7.2011 a zúčastnilo sa jej 35 pracovníkov, najmä z lesných správ. Cieľom akcie bolo v objekte Pro Silva demonštrovať výsledky, ktoré sa tu podarilo za pomerne krátke časové obdobie piatich rokov dosiahnuť, ale hlavne motivovať aj ďalších pracovníkov vonkajšej prevádzky a zanietiť ich pre túto myšlienku.

V úvode Ing. Jozef Šimkanin, pestovateľ OZ poukázal na základné zásady obhospodarovania objektov PRO SILVA ako aj na metodický pokyn, ktorý pre túto činnosť vypracovalo GR LSR. Nasledovalo niekoľko slov Ing. Mariana Verbu, technika pre pestovateľskú činnosť na LS Stropkov, o génovej základni, histórii jej vzniku a činnostiach, ktoré sa na tomto objekte vykonali. Nakoniec nasledovala praktická ukážka, ktorej sa úspešne zhostil vedúci LO Vladimír Madej.

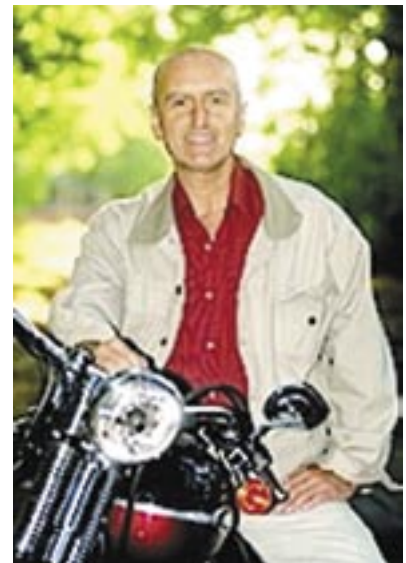
Trasa pochôdzky viedla cez šesť vy-

typovaných porastov, v ktorých účastníci mali možnosť vidieť typické clonné ruby v rubných bukových porastoch, individuálny a skupinový výber, výchovné zásahy v prebierkach, ale aj spôsob a postup vyznačenia ťažby pre nasledujúce obdobie. Na jednotlivých stanovištiach sa živo diskutovalo a vysvetľovali výhody i nevýhody jednotlivým zásahom ako aj ekonomické efekty takéhoto prírode blízkeho pestovania lesa oproti klasickým hospodárskym postupom. Zanieťenie vedúceho LO p. Madeja mnohých oslovilo, hlavne, keď vysvetľoval aké pohnútky a dôvody ho viedli k týmto krokom, aké to boli pre neho praktické skúsenosti a čo konkrétne z jeho pohľadu to pre les prinieslo.

V závere stretnutia riaditeľ OZ Vranov Ing. Martin Strmeň zdôraznil ako je dôležité rozmyšľať a hľadať najlepšie riešenia a vyjadril presvedčenie, že tento lesnícky deň splnil svoj cieľ, ukázal iný pohľad na hospodárenie v lese, získal nových zanietencov pre túto myšlienku a pre mnohých pracovníkov priniesol motiváciu pre hľadanie a uplatňovanie nových postupov v obhospodarovaní lesa. ■

Jozef Šimkanin
pestovateľ OZ Vranov

Prečo mám rád les?

Stanislav BERKOVEC
moderátor

Zastihli ste ma na krásnom mieste – v Ratajích nad Sázavou. Dnes tu, v tomto mestečku na Strednom Posázaví v strede lesov moderujem prvý ročník súťaže v hode obojstrannou sekerou „Ratajská sekera“ a v miestnom kaštieli otváranie prvého drevorubačského múzea v Českej republike. Bohužiaľ, na prechádzku lesom asi čas nezostane. Z lesa čerpám pokoj, pohodu, vchádzam do neho ako do chrámu s pokorou.

Les si vážim aj preto, že nám dáva drevo. Mám k nemu od detstva vzťah – otec mal veľkú záľubu v rezbárstve. A ja sa teraz už niekoľko rokov obraciam okolo tých veľkých píl a sekier. Obdivujem chlapčú aj odborne náročnú robotu drevorubačov a to čo dokážu vytvoriť motorovou pilou.

Kamarát, ktorý organizuje celý program, mňa poctil tým, že mňa obliekol do lesníckej uniformy. Tej pôvodnej, čo bola praktická a hodila sa do lesa aj pre spoločenský styk. Aj do krčmy. Mala praktický strih, bola šitá z pevnej látky. Bola takmer nezničiteľná. Tak som v nej tu na chvíľu lesníkom a užívam si to.

zhovárал sa **Jiří Junek**

Stanislav Berkovec bol v rokoch 1987 – 1990 moderátorom a redaktorom Československého rozhlasu (Mikrofórum), pracoval pre Hospodárské noviny aj pre rádio Evropa 2 Praha 2 Praha 2 Frekvence 1. Televízni diváci ho mohli vidieť okrem iných aj v publicistickej relácii Jménom zákona na TV Prima či v Radách ptáka Loskutáka na TV Nova. ■

	napil sa po jedle	2. časť tajničky	ŠPZ Martina	dcéra kráľa Euryta	predná strana	prikazovalo						
úžitková hľuznatá rastlina												
týkajúca sa auta												
prešplhaj sa												
značka iónia			juhoamer. papagáj úplne zavrú				imprimatur (skr.)	nosením opotrebuje	nikde	koniec tajničky	rímske číslo 3000	
druh narkotika				utržím, dostanem (expr.) kameň								
Pomôcky: LSD, sao, lola, pool, ylem	žni kosou morská ryba				spoločné dostihy koní omotalo							
domáce meno Leva												
opravovanie							druh motýľa býv. nem. politik					spoločný fond
pritisnete k sebe								strapcový zmeták omámi				
okrem iného (skr.)			3. časť tajničky dechtové náterivo							EČV Prešova zafarbil		
lyže (zried.)				základná číslovka meno Floriána								
Pomôcky: Ebert, omnium, inertol	otočenie kľúča v zámke	zn. nanofaradu začiatok tajničky			zasiahol cieľ citoslovce údivu							
rozvíri							cit. zvuku bubnov praplastma					nocovať
múčne jedlo s plnkou							očná dúhovka kód indickej rupie					
upravili lôžko po spaní								bróm-sulfaleín tohto mesiaca				
sútok					podstata veci							
organizmus					hundrať							

Zasmejte sa

Marienka, členka strany Mladá zelená alternatíva, sa pozerá na mamičku ako si s úľubou oblieka nový kožuch. Vraví:

- Mami, uvedomuješ si, že aby si si toto mohla obliecť, muselo to úbohé zviera neskutočne trpieť?
- Čo si to ty šteňa dovoľuje!
- hnevá sa mama - Takto sa vyjadrovať o vlastnom otcovi!!

- Drahá, prosím ťa, príši mi gombík na košeli.

- A ktorý? Chýbajú ti tam dva.

Fero príde neskoro domov a na stole v kuchyni nájde papierik s odkazom:

- Drahý, na večeru je ryba. Udicu máš v predizbe...

- Aká je dnes teplota?
- Tridsať stupňov v tieni.
- A na slnku?
- Šesť miliónov....

- Zaplatím dvetisíc tomu, kto ma odvezie domov! - hovorí opitý Fero na stanovišti taxi.

- A kam to bude šéfe?
- pýta sa taxikár.
- Keby som vedel, kde bývam, tak by som neponúkal dve tisícky!

Beží zajac po lese a na celé hrdlo skanduje:

- Nech žije slovenská vláda!!
Nech žije slovenská vláda!!
- To čo máš za hlúpe heslo? - pýta sa ho líška.
- Som vďačný! Opäť zdraželi broky!

Tak dlho sme sa smiali na tej riaditeľovej anekdote, až sme pochopili, že je to pracovná úloha.

Uveríte?

Maďarskí lesníci testujú nový lesný traktor.

dič jednému z našich kolegov, ktorý pri ceste Maďarskom testovacie vozidlo odhalil. Či ide o konkurenciu výrobcovi LKT z Trstenej, alebo o predaj licencie sa nepodarilo zistiť. ■

Rubriku pripravuje Ferko Tárjako

Naše zariadenia Chata Dudince

Milan LONGAUER

Chcete sa zrekreovať v známych kúpeľoch Dudince? Využite príležitosť a prijmite naše pozvanie do zariadenia, ktoré patrí Odštepnému závodu Levice, s rovnomenným

názvom chata Dudince. Nemusíte sa dlho namáhať chôdzou, objekt sa nachádza neďaleko areálu známych kúpeľov. Pre pohodlie návštevníkov je pripravené kompletne vybavenie. V spodnej murovanej časti sa nachádza kuchynka, WC a menšia spoločenská miestnosť. Ostatné podlažia tvorí drevený zrub. Na prvom podlaží nájdete veľkú spoločenskú miestnosť vybavenú krbom. V podkroví sú umiestnené tri dvojlôžkové izby. Spolu s dvomi lôžkami v spoločenskej časti pre ubytovanie návštevníkov slúži 8 lôžok. Ponúkame vám možnosť stráviť príjemnú letnú dovolenku v známych kúpeľoch bez poplatkov v drahých hoteloch. V našom zriadení prežité príjemný dovolenkový relax. Ak vás omrzí každodenné kúpanie môžete navštíviť kultúrne a historické pamätihodnosti okolia. Praveké skalné obydlia v Brhlovciach (15 km), Vodný mlyn Bohunice (25 km) a mesto Levice, kde si môžete pozrieť Tekovské múzeum (25km).

KÚPELE DUDINCE:

Prvá písomná zmienka o Dudinciach (Dyud) pochádza z roku 1284. V listine z roku 1301 sa spomínajú dve od seba oddelené osady: Horné a Dolné Dudince.

Dudince patria medzi najmladšie slovenské kúpele. Nachádzajú sa v južnej časti stredného Slovenska, v nadmorskej výške 140 (m.n.m.), v povodí riečky Štiavnica. Sú známe aj ako miesto s najvyšším slnečným svitom a miernymi zimami a podľa švajčiarskej klasifikácie majú sedatívnu, utišujúcu klímu. Dobrá poloha a teplá stabilná klíma vytvárajú ideálne podmienky pre príjemný oddych. Oblúbené sú aj kvôli tejto skutočnosti. Sú ideálne miesto na rehabilitáciu a relaxáciu. Dudinská voda má teplotu 28,5 stupňov C a obsahuje šesť rozhodujúcich minerálnych prvkov, blahodárne pôsobiacich na organizmus človeka. Pomáha liečiť pohybový aparát, srdcovo-cievny

systém, reumatické ochorenia, vysoký tlak, kožné a ženské choroby. Uhlíčitý - síričitý zloženie vody v kúpeľoch Dudince je jediné svojho druhu na Slovensku i v zahraničí. Vodu približne takéhoto zloženia možno nájsť iba vo Francúzsku, v kúpeľoch vo Vichy. Verejné kúpalisko je otvorené od mája do septembra. Najatraktívnejšou časťou kúpeľov Dudince sú rímske kúpele, čo je vlastne približne 32 bazénov vytesaných do travertínovej skaly, kde sú kúpavali vojaci rímskych légii od čoho je vlastne odvodený aj názov. Využitie voľného času v Dudinciach je veľmi rozmanité. Je tu možnosť športovania (tenis, minigolf, volejbal, basketbal, stolný tenis, biliard, plávanie, cykloturistika, turistika). Takisto pre návštevníkov, ktorí majú radi trochu spoločenského ruchu, sa organizujú tanečné večierky pri živej hudbe, koncerty, folklórne vystúpenia, premietanie filmov v kine alebo v letnom amfiteátri, výstavy a iné. ■

Receptár

Jelenie stehno s brusnicami

Suroviny:

600g jelenieho (srnčieho) stehna, 2 polievkové lyžice oleja, kúsok zeleru, petržlenu a mrkvy, korenie na divinu, 3 zrnká čierneho korenia, 2 zrnká borievok, 1 bobkový list, 1 dl červeného vína, brusnice, soľ, ½ kocky bujónu

Postup:

Stehno očistíme od blán, opláchneme, pokoreníme korením na divinu, posolíme. Na tuku opražíme mäso z každej strany a potom ho dáme do tlakového hrnca. Pridáme koreňovú zeleninu, koreniny, bobkový list, bujón, víno a podlejeme asi 2,5 dcl vody a dusíme 30-35 min. Mäkké mäso vyberieme dáme do pekáča. Štavu aj so zeleninou rozmixujeme pridáme brusnice, povaríme. Štavu nalejeme na mäso a dáme ho zapiečiť. Podávame so zemiakovými knedličkami alebo knedľou, prípadne zemiakmi. ■

Ahoj deti,
 Aj dnes som pre vás pripravil puzzle so zvieratkami. Ak chcete získať veselý stromček a cezruzku s panáčikom, vystrihnite jednotlivé diely, poskladajte a nalepte ich na papier. Poskladaný obrázok podpíšte, pridajte váš vek a poštovú adresu.

Váš kamarát

javec Mišo

javec Mišo

Moja adresa je:
 jazvec Mišo
 redakcia časopisu Lesník
 Námestie SNP č.8
 976 55 Banská Bystrica

Opustili nás:

Laura Švecová, 76 rokov, bývalá pracovníčka OZ Žarnovica,

Michal Vernarec, 46 rokov, OZ Liptovský Hrádok

Ing. Ladislav Lévársky, 57 rokov, OZ Palárikovo

Češť ich pamiatke.

Kalendár akcií

29.09.2011 - 03.10.2011

AUTOSALÓN NITRA

18. medzinárodná výstava osobných, nákladných, úžitkových vozidiel a príslušenstva

Výstavisko Agrokomplex

28.9.2011

Prezentácia výberkového hospodárenia na Smolnickej Hute

29.9.2011

Otvorenie zrekonštruovaného kostolíka Čierny Váh

11.10. - 14.10.2011

ELO SYS

17. ročník medzinárodného veľtrhu elektrotechniky, elektroniky, energetiky a telekomunikácií

EXPO CENTER Trenčín

21-23.10.2011

Výstava Poľovník – Lesník

Hotel Centrum Košice

Životné jubileá

SEPTEMBER 2011

50 rokov

Zbonka František, vedúci LO,

LS Topoľčianky – OZ Topoľčianky

Vojtas Jaroslav, technik, LS Michalová – OZ Čierny Balog

Ing. Mráz Jozef, technik, LS Ždáňa – OZ Žarnovica

Hronček František, vedúci LO, LS Hriňová – OZ Kriváň

Mlej Peter, vedúci LO, LS Muráň – OZ Revúca

Leláková Mária, referent dopravy a mechanizácie – OZ Prešov

60 rokov

Firický Milan, vedúci LO, LS Hrušov – OZ Topoľčianky

Ing. Dobrý Peter, referent správy lesných pozemkov a reprivatizácie – OZ Žilina

Peniak Stanislav, vedúci LO, LS Predajná – OZ Slovenská Lupča

Ing. Burcl Peter, vedúci LO, LS Svinica – OZ Košice

Ing. Hricko Peter, technik, LS Hrable – OZ Košice

Topolan Milan, vedúci prevádzky, Poľovnícky zámoček Topoľčianky – GR BB

Pracovné jubileá

20 rokov

Ing. Šarik Ján, ref. vnútornej správy – OZ Slovenská Lupča

Tengely Lubomír, vedúci LO, LS Betliar – OZ Rožňava

Zagiba Igor, vedúci LO, LS Krásnohorské Podhradie – OZ Rožňava

25 rokov

Ing. Mikuš Dušan, vedúci LS, LS Duchonka – OZ Prievidza

Ing. Pilát Miloš, ref. správy pozemkov a reprivatizácie – OZ Prievidza

Ing. Svrček Rudolf, vedúci LS, LS Dubodiel – OZ Trenčín

Ing. Hudák František, pestovateľ, ochrana lesa – OZ Trenčín

Ing. Kobza Jaroslav, SIS – OZ Trenčín

Ing. Padyšák Rudolf, ťažbár – OZ Čadca

Ing. Heleš Roman, technik, LS Čadca – OZ Čadca

Ing. Kováčik Martin, vedúci LO, LS Staré Hory – OZ Slovenská Lupča

Ing. Sedílek Vladimír, dispečer dopravy dreva a ref. mechanizácie – OZ Slovenská Lupča

Ing. Lichvár Marián, vedúci LS, LS Široké – OZ Prešov

Ing. Timko Dušan, vedúci LO, LS Sabinov – OZ Prešov

Ing. Brečka Miroslav, vedúci LS, LS Humenné – OZ Vranov nad Topľou

Šípková Katarína, ref. MTZ, vnútropodnikové prevody – OZ Semenoles

Ing. Vojtko Vladimír, vedúci RS, RS Palárikovo – OZ Biomasa

Ing. Ábelová Alena, vedúca odb. usmerňovania lesníckych činností – GR BB

Ing. Biesová Mária, VORŠ – oblastný kontrolór – GR BB

Ing. Sámel Jozef, MBA, vedúci odb. informačných a komunikačných technológií – GR BB

Mgr. Figurová Tatiana, VOR – kurátor, historik, Stredisko práce s verejnosťou a LDM – GR BB

30 rokov

Szabó Peter, vedúci LO, LS Zlatá Baňa – OZ Prešov

Oparty Pavol, technik operačného nasadenia LT, RSLT Bánovce nad Bebravou – OZLT BB

35 rokov

Ing. Chmelař Jaroslav, vedúci LO, LS Martin – OZ Žilina

Kašičková Miroslava, účtovník – OZLT BB

Odchod do starobného dôchodku

Ing. Paroš Ján, vedúci LS, LS Ďumbier – OZ Čierny Balog

Ing. Pustý Anton, vedúci LO, LS Kokošovce – OZ Prešov

Šebej Pavol, vedúci LO, LS Široké – OZ Prešov

Helena Turská

Ochladenie na plti

Počas augustových horúčav nebolo kde sa schovať pred vysokými teplotami ovzdušia. Ba dokonca aj vo Vysokých Tatrách bolo horúco. Kombinácia splavu Dunajca na plti s túrou hore prúdom touto hraničnou riekou prinieslo väčšie osvieženie, ako lezenie do vyšších nadmorských výšok.

Pltníci splavujúci turistov z jednej z troch pltníc, pltnice pri obci Majere si na množstvo turistov nestážujú. Prevádzku pltní zabezpečuje Združenie pltníkov Dunajec so sídlom v Majeroch. Pre splavovanie chladných vôd Dunajca disponujú až pätnástimi plavidlami. Aj keď sa na prvý pohľad práca pltníka zdá jednoduchá, treba sa trafiť do správnej trasy na rieke, lebo plť môže uviaznuť, alebo sa poškodiť na vyčnievajúcich veľkých balvanoch. Plť dokáže previesť s maximálne dvanástimi „cestujúcimi“ aj cez vodu hlbokú iba 20 cm. O plavebnú trasu sa naposledy vraj postarala poľská pltnícka spoločnosť.

Plavba plťou konkrétne z Majerov až na konečnú - kotvisko pri Lesnici pod ústím Lesnického potoka trvá až dve hodiny pri nepriaznivejšom, teda slabšom vodnom stave. Na Zamagurí v druhej polovici augusta veľa nezapršalo, zatiaľ čo Spišiaci a Právalovými dažďami. Ak je v Dunajci vody dosť a Poliaci sa jej zbavujú vypúšťaním z vyše 1000 hektárovej vodnej nádrže Czorsztyń, tak šikovný pltník dožičia za pomoci prírodného živlu rekreatantom zážitok len niečo vyše jednej hodiny. Pltníci sa bežne otočia pri dostatku turistov počas dňa dvakrát, ale občas dokážu splaviť riekú aj trikrát.

Táto atrakcia rieky Dunajec, ktorý je ináč lipňovým rybárskym revírom najmä so slušným výskytom pstruha potočného, ale aj výskytom vyše 20-kilogramových hlavátok podunajských funguje na rieke v závislosti od priazne počasia od mája až do októbra - novembra.

Flotila pltní na slovenskej strane pozostáva zo 60 plavidiel, ale poľská je niekoľkonásobne početnejšia a má okolo 250 pltní.

Kto má rád pešiu turistiku, ešte intenzívnejšie si vychutná pešiu túru na približne 8 km úseku prielomom Dunajca až do Červeného Kláštora. Jednou z tunajších atrakcií je kláštor, ktorý dal názov rovnomennej zamagurskej obci.

Stanislav Géci
snímky autor

Malý pltníček si prácu pltníka s nadšením vyskúšal

Výhľad z plte na okolie rieky je krásny

